

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . 1 kor. Egy hóra. . . 1 kor. 50 Hfl.
Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felbő szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 49. szám.

Khuen-Héderváry gróf megbízatása

Debrecen, március 26.

A politikai helyzet új stádiumba jutott. Khuen-Héderváry Károly grófot, aki két ízben, vasárnap és hétfőn volt legfelsőbb kihallgatáson, a király megbizta, hogy a krízis megoldásának érdekében tárgyalásokat kezdjen a pártok vezető politikusaival. A miniszterelnök tegnap este visszaérkezett a fővárosba s ma megkezdte tanácskozásait amelyek a helyzet lebonyolítását célozzák.

A közvélemény nagy megnvugvással fogadja a helyzet ilyen fordulatát. Általános az a meggyőződés, hogy a korona a tárgyalások folytatására valóban a leghivatottabb férfiut választotta. A válság során megkérdézett államférfiak — úgy hírlík — valamennyien Khuen-Héderváry Károly grófot jelölték meg legalkalmasabbnak a kibonyolítás nehéz és fáradságos munkájára. E tekintetben a király színe előtt megjelent államférfiak a maguk egyéni véleményén kívül a közmegegyőződésnek is kifejezői voltak. Ezt a felfogást most szankcionálta a korona, amikor Khuen-Héderváry Károly grófot ezzel a nagyjelentőségű feladattal tényleg megbizta.

Khuen-Héderváry Károly grófot ma igen nagyfokú politikai bizalom övezi. Jó-hiszemősége, politikai belátása intencóinak tisztasága és önzetlensége, eszközeinek korrektsége, elméjének bölcs, kiegyenlítő vonása a bizalomnak olyan tőkét szerez-

ték meg számára még a vele szemben küzdő pártok nagyobb részében is, hogy az ő személye határozottan a válság legnagyobb biztosítója lesz a tárgyalásokban.

Ez a kivételes egyéni megbecsülés mindenképen előfeltétele és alapja annak, hogy a válságban szereplő kérdésekben a tárgyi eltérések áthidalása és összeegyeztetése a sikerre való legjobb kilátással elérhető legyen.

A miniszterelnök személyisége körül tömörült bizalom nagyságát és erejét mutatja nemcsak a miniszterelnökkel szolidáris pártok reménysege, hanem a Justh-párt újabb híresztelése, amely egyenesen és kimondottan Khuen-Héderváry Károly gróf személye ellen irányul, mert hiszen ő legjobban érzi, hogy épen Khuen-Héderváry személyének kiválóságai zárják el előlük a reményseget a hatalomrajutáshoz. Tehát szerintük azért kell távoznia Khuen-Héderváry Károly grófnak, mert az ő személyisége alkalmatlan a válság megoldására. Természetesen alkalmatlan nekik, de okosan elhallgatják, hogy ez alkalmatlanságot csak ők érzik, mert egyébként az ország bizalma és a parlament óriási többsége igen is látja benne az alkalmasságot nemcsak a válság, de ez után még sok nagy és fontos kérdés elintézésére.

És ezért, amikor a Justh-csoport részéről a személyi alkalmatlanságot vetik ellenébe Khuen-Héderváry Károly grófnak,

tudni lehet, hogy az ő személyisége erős, politikája jó és egészséges lehet.

A mai napon megindult tárgyalások meritorius anyaga ma természetesen a nyilvánosság előtt még ismeretlen és bizonytalan az is fog maradni mindaddig, amíg az illetékes vezető államférfiak megbeszéléseit be nem fejezték. A matéria ismeretének hiányában pedig meddő minden kombináció a megbeszélések tárgyáról és tartalmáról, valamint a várható eredményről.

Az kétségtelen, hogy Khuen-Héderváry gróf teljes alapossággal tájékozva van a korona felfogásáról és meg fogja ezt ismertetni azokkal a politikai személyiségekkel is, akikkel tárgyalásokba bocsájtkozik.

Ha egyszer valamennyi mértékadó politikai tényező tisztán fogja látni a lehetőségeket, akkor módjukban is lesz a helyzet teljes ismerete alapján állapítani meg állásfoglalásukat a jelenlegi sajátságos politikai helyzetben. Annyi bizonyos, hogy a kormány lemondása óta az általános megnyugvás elkövetkezével együtt jelentékenyen tisztázódott a helyzet minden irányban és kiküszöbölődött nem egy helytelen felfogás is azoknak elméjéből, akik ilyeneket tápláltak. Az osztrák parlamentben folyó véderővita sok közvetett tanulsággal szolgált a magyar politikai világnak, még azoknak a szélső elemeknek is, akik ezt nyílvánosan el nem ismerték.

Khuen-Héderváry gróf újabb misszió-

Jeruzsálem felé.

Irta: Szekula Jenő.

Beesteledett. A próféta reménytelenül bandukolt a vigasztalan pusztán. Sehol talp-alattnyi zöld mező. Emberi laknak vagy hiis pataknak semmi nyoma. Csak fehér kő és sívó homok. Egy pillanatra megállott s kékszinű köntöse ujjával megtörülte verejtékes homlokát.

— Nem láttam Zebedeus fiait, — sutto-gta aggodalmasan, a tanítványaira gondolva — kiket élelmiszerekért küldött a városokba. Még éhen halok ezen a kísérteties pusztán.

Valami mély és alaktalan szomorúság borult a lelkére s Jeruzsálemre gondolt ismét, ahová már százszor be akart vonulni, de valami megmagyarázhatatlan s babonás érzés mindig visszatartotta.

Messze távolból, mint valami szomorú tilalomfa, — egy csenevész fügefa sötét lombja meredt eléje hívogatóan, biztatólag. Arra vette utját.

— Fölfrissít a gyümölcse — sutto-gta kábultan s szomjúságomat is lecsillapíthatom. Hiu remény volt.

A fán nem termett gyümölcs, nem szolgált frissítővel a fáradt prófétának. A vándor átokra tárta ki két karját.

— Gyümölcs ne nőjön többé rajtad, — sutto-gta halkán, leveles lombod ne zöldel-

jen, mert nem könyörültél meg az istenek fián.

A próféta lehorgasztott fővel zárando-kolt tovább.

— Talán valami baj érte őket? — tűnődött, — Jakabra és Jánosra gondolva ismét, — akiket úgy küldött az emberekhez, mint ahogy a juhokat bocsájtják a vérestorku farkasok közé. — Pedig intettem őket: Legyenek okosak, mint a kigyók és szelidek, mint a galambok!

De távolról alaktalan világosság gyult ki a reménytelen mezőn: megismerte a széles, elvesző körvonalairól, ez egy falu: Kaparna-enum! Nincs tehát elveszve. Bár kemény-szivű emberek lakják, de talán megkínálják itallal s meleg fődéllel s estebéddelel is szolgálhatnak a prófétának.

A letarolt rétek fölött nagy fekete madarak szállingóztak. A hollók, kikről annyi szép példát hozott fel beszédeiben, miket a szabad ég alatt tartott, meg a zsinagógák-ban. — Boldog madarak! — sutto-gta elme-rengve. Nekik fészkeik vannak. Nem kell az irgalom ajtaján kopogtatniok.

Beért a faluba. A házak üresen állottak. — Igaz, ma péntek este van, sutto-gta s az emberek a zsinagógákban vannak. Nem baj. Legalább prédikálhatok s talán fognak akadni lelkek, akik befogadják tanításaimat.

A templomból, amely félig a földbe volt építve, földrengésszerű, alaktalan moraj zu-dult ki, a fülle tömve emberekkel, a füledt

levegő nehéz szaga vegyült az olajlámpák fejtő illatával. Keresztülhatolt a tömegben. A tóra mellé sietett.

— Beszélni szeretnék, — mondta a cson-tos, tagbaszakadt templomszolgáknak, akik nehéz nádbotokkal voltak fölfegyverkezve.

— Ki ő? — kérdezték kíváncsian a so-kaságban.

— Valami messze földről idevetődött rabbi.

— Hova való?

— Ugy van öltözve, ahogy Galileában járnak.

Az alaktalan morajban lassankint szó-hoz tudott jutni. Egy pillanatra csend támadt. A hangja szép, tiszta volt s erős is, mint a puszták fölött táncra perdülő szélvihar. Kül-lönösen az asszonyoknak tetszett. A be-széd tartalmával nem voltak ennyire meg-elégedve.

A boldogságról beszélt. Ilyeneket mon-dott:

— Boldogok a szelidek, mert ők öröksé-gül bírják a földet.

A terem falai zugtak bele, mikor ezeket mondta.

— Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvé-nyek, vagy a próféták eltörlésére, nem jöt-tem, hogy eltöröljem, hanem hogy betöltsen. Az önértetes hang megdöbentette a hallgatóságot.

— Ki ő? — kérdezték újra. — Mely ha-talomnál fogva mer így beszélni?

jával most a kibonyolítás munkája ismét megindult. A helyzet sulypontja Budapestre került mindaddig, amíg a miniszterelnök tárgyalásainak eredményével újból Bécsbe nem utazik, hogy a koronának megtegye jelentését. Hisszük, hogy a miniszterelnök fáradozását ezuttal is siker koronázza.

Hisszük annál is inkább, mert ennek az újabb kihallgatásnak, amely csütörtökön lesz, végre is meg kell hoznia a döntést, mert a magyar politikai életbe a hónapokig tartó rendetlenség és fölfordulás után meg kell teremteni az áldáshozó, munkás rendet.

Az ügyvédi kamara közgyűlése

Beszámoló a múlt évről.

Vasárnap délelőtt tartotta meg a debreceni ügyvédi kamara Márk Endre udvari tanácsos elnöke alatt évi rendes közgyűlést, melyen az ügyvédek igen nagy számmal vettek részt.

(A titkári jelentés.)

Márk Endre udvari tanácsos elnök megnyitóját követően Körössi Kálmán dr. kamarai titkár terjesztette elő jelentését a kamara 1911. évben kifejtett működéséről, ügykezeléséről s az ügyvédség és jogszolgáltatás terein szerzett tapasztalatokról. A jelentés hangsúlyozza, hogy az elmúlt év — elsősorban Székely Ferenc igazságügyminiszter érdeméért — egy rég várt új korszak kezdőpontjává tekinthető az igazságügyi törvényalkotások terén. A polgári perrendtartásra s a szervezeti novellára, mint már szentesített törvényre utal itt a jelentés, valamint jelentékeny eredmények gyanánt említi föl, hogy elkészült a polgári perrendtartást életbeléptető törvénynek, a bírói és ügyvédi vizsgák egységesítéséről rendelkező törvénynek és az új ügyvédi rendtartásnak a javaslatát s hogy számos törvénytervezet már igen előrehaladott stádiumba jutott az igazságügyminiszteriumban; mindezek betetőzése az igazságügyminiszternek a parlamentben tett azon ünnepélyes kijelentése, hogy a folyó év végéig a magánjogi kódex is elkészül s a törvényhozás elé kerülhet.

A jelentés ezután tizetesen foglalkozik a jogász-társadalom aktuális kérdéseivel, így a jogi szakoktatás reformjával, az ügyvédi

pálya túltömöttségének problémájával, — ennek megoldását a kamara a *numerus claususban* látja — az ügyvédi kar különböző sérelmeivel, az ügyvédek anyagi helyzetének javítására irányuló mozgalmakkal stb. A bíróságokról szóló fejezetben nyilatkozik a jelentés azokról a legfőbb alapelvekről, amelyekben a végleges bírói és ügyészi szervezetről alkotandó törvénynek nyugodnia kell. Ugyanezen fejezet második címében a *bírói ügyvitelről* mond véleményt és ajánl újításokat, végül a debreceni kamara területén működő bíróságokról referál és a *kamara belételeiről* terjeszt elő statisztikát.

A közgyűlés többek hozzászólása után egyhangulag elfogadta a titkári jelentést és kimondta annak az igazságügyminiszterhez való fölterjesztését.

(Ki lehet tömeggondnok.)

A jelentés kapcsán a kamara egyik tagja szavára tette azt az egészségtelen helyzetet, amely a debreceni törvényszéken a *csődtömeggondnokok kinevezése körül előállott*. A törvényszéken semmiféle rendszert sem követnek a tömeggondnokok kinevezésénél, hanem az az ügyvéd kap csődöt, aki jól tud csúszni. Ez az oka annak, hogy öt-hat éve, vagy még hosszabb idő óta gyakorlatot folytató ügyvéd nem jutott csődhöz, de alig néhány hónapos fiskálisok már hozzájutottak a tömeggondnokság jól jövedelmező tisztségéhez. Kéri a felszólaló, hasson oda az elnökség, hogy a törvényszék a kamara lajstromába történt bejegyzés sorrendje szerint nevezze ki a tömeggondnokokat.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

A múlt évi zárószámadások tudomásul vétele s az idei költségvetés megállapítása után a közgyűlés véget ért.

(Az elnök ebédje.)

A kamarai közgyűlés alkalmából vasárnap délelőtt egy órakor Márk Endre udvari tanácsos elnök a Bika-szálló disztermében rendezett ebéden vendégül látta a kamara tagjait, az ügyvédek s az ügyvédjelölteket, továbbá a debreceni társadalom kitünőségeit, akik igen nagy számmal vettek részt az ebéden. Ott voltak; Domahidy Elemér főispán, Baltazár Dezső dr. püspök, Degenfeld József gróf egyházközi elnök, Kovács József polgármester, Weér György táblai tanácselnök, Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos, Kesserü István dr. kir. főügyész helyettes, Uhlarik Béla államvasuti üzletvezető, Ternovszky Alajos kir. tanácsos pénz-

ügyigazgató, Gáthy Bálint kir. ügyész, Kovács Gyula alispán és még számosan.

Az első tósztot Márk Endre mondta vendégeire, akiknek nevében Baltazár Dezső dr. püspök köszöntötte fel a házigazdát. Az ügyvédi kar nevében Polgár Dániel dr. az ügyvédjelöltek nevében Gergely Jenő dr. beszéltek. Tósztokat mondtak még: Kovács József polgármester, Lengyel Imre nyug. ítélőtáblai bíró és mások. A társaság délután négy óráig együtt maradt.

Debreczen városa a gör. kat. magyar püspökségért

Indítvány a közgyűléshez.

Abba a harcba, amely a görögkatolikus magyar püspökségért folyik, beleszólt most Debreczen város törvényhatósági bizottsága, amely élén Márk Endre udvari tanácsos és huszonnyolc törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványt terjesztett e tárgyban. Tudvalévő, hogy a nagyváradi oláh püspök Romában a görögkatolikus magyar püspökség ellen agitál, Nyiregyháza pedig Hajdudorognak régen szerzett érdemei mellőztetésével a maga részére akarja megszerezni a püspöki székhelyt. E két irányzat ellen akariák az indítványozók állásfoglalásra bírni Debreczen város közgyűlését. Az indítványhoz csupán azt a megjegyzést lehetne fűzni, hogy célszerű volna, ha már Debreczen város közönsége e kérdésben nyilatkozik, kifejezést adjon amaz erős óhajának, hogy a magyar liturgiát is követeli.

Az indítvány teljes szövegében a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A hozzánk legközelebb álló törvényhatóság Hajduvármegye közönsége f. évi március hó 14-én tartott közgyűlésében nemcsak jóváhagyta Hajdudorog nagyközségnek a tervezet! görög katolikus magyar püspökség javára hozott határozatát, hanem feliratilag azt is kéri a magyar királyi kormánytól, hogy a görög katolikus magyar püspökséget az arra legilletékesebb helyen Hajdudorogon állítsa fel.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Felesleges bővebben indokolnunk, hogy ezen új püspökség ügye nem tisztán fele-

— Valami szegény mesterember fia, — mondá valaki — a jövevényt ismerte valahonnan.

Az idegen fölkapta fejét a gunyos közbeszólásra.

— Én Jisáj ágyékából származom, — mondá kevélyen.

Vad, éles hahota volt rá a válasz.

— Ál-próféta, — kiáltozának többen. — Dávid király fiai nincsenek többé.

Néhány írástudó vitába próbált bocsátkozni a jövevényvel.

— Az a vád ellened, rabbi, — mondanák, — hogy te és tanítványaid szombati napon, mert megéheztetek, kalászokat téptek a mezőről.

— Ezt mivelte Dávid király is, — felelte az idegen — hiszen olvashattátok, mikor Abiálár főpap idejében, szombati napon, bement a templomba s a szent kenyereket megette.

— Istenkáromló! — zúgott fel ingerülten a sokaság.

Egy Náhán nevű főember, akinek nagy tekintélye volt, mert jeruzsálemi írástudókkal is sikerrel vitázott, két kezével intett most, hogy ő akar beszélni az idegennel.

— Hát nem kell tisztelni a szombatot? — kérdezte élesen.

A proféta vállat vont.

— A szombat lön az emberért s nem az ember a szombatért.

Irtózatossá felzúdulás támadt erre a kijelentésre.

— Szentségkáromló! Ki vele! Nem való a szent gyülekezetbe.

A templomszolgáknak kellett közbelépni, hogy a felzigatott sokaság darabokra ne tépje. Nagynehezen sikerült megmenekülnie. Az utcán végigrohant lélekszakadva, eszméletlenül. Egy sötét sövénykerítés mellett megállt a sarkon.

Két karját föltárta az ég felé.

— Jaj neked, Korazin, jaj neked Bethsaida! — kiáltott föl, sorra elsorolva a városokat, ahol vele vagy a tanítványaival rosszul bántak és nem fogadták vendégszeretettel. — És te is, Kapernaum, az égig felmagasztaltattál s a poklokig meg fogsz aláztatni!

Egy meleg, szívélyes asszonyi hang csendült most feléje a kerítés mögül. A proféta felriadt.

— Jer be, rabbi, — mondá a nő, — szívesen látunk éjszakára.

Az idegen riadtan nézett föl.

— Ki vagy? — kérdezte szeliden.

— A nevem Mirjám. A férjemet Absalonnak hívják. Két kis gyermekünk van. — Örülünk, ha hajlékot adhatunk a profétáknak.

A jövevény nem kérte magát. Letöltötték. Az asszony letérdelt eléje a földre és illatos olajjal fűröszte meg az idegen véres, fölsebzett lábát.

— Boldog nő! — mondá ez. — áldólag kiterjesztve kezét az asszony hamvas haja fölé — s boldogok minden ivadékaid, mert enyhületet szerzettél a profétának.

— Milyen fényes az arcod, — suttogetta a nő mámorosan, — milyen ragyogó a szemed. Boldog vagyok, hogy a szolgálatodra lehetek.

Intett a férjének, a ki bort, kenyeret, fűgét és illatos szőlőt terített föl az idegennel. A proféta jóízűen evett és ivott, s közben olyasfélét mondott, hogy az ember nem a szenvedésre, hanem az örömekre született.

— Hogy el vagy csigázva! — suttogetta az asszony. — Merre jártál?

— Két napig bujdosom a pusztán, — felelte elmerengve.

Ágyat vetettek számára a kis szobában. A férj s a kis család kinn háltak az udvaron.

Már hajnalodott, mikor a proféta durva szavakat és zavaros feleselést hallott. Az asszonynak valami rokona jött meg, aki előző este a zsinagógában is volt. Szemrehányást tett nekik a miatt, mert befogadták az idegent.

— Lázat a törvények ellen — mondá. — Olyanokat hirdet, hogy nem kell adót fizetni a Caesárnak. Nem illeti meg a vendégszeret. Az egész község fel fog zudulni elletek.

A proféta fölsóhajtott.

zeti ügy. Sajnos, hogy helyzetünk olyan, hogy igen nagy fontossága magyar nemzeti érdekek kapcsolódnak e derék haiduváros által évtizedekkel ezelőtt kezdett s törhetetlen kitartással folytatott küzdelemhez. Az új püspökség 200000 magyar ajku görög katolikus honfitársunknak a magyarság számára meg tartását lesz hivatva biztosítani, elsősorban is azokban a városokban és falvakban, amelyek egyházkormányzat tekintetében oláh püspökök fenhatósága alá tartoznak most.

Mikor azt látjuk, hogy a román klérus, a román világi elemekkel karöltve nem riad vissza attól sem, hogy a kormány megkerülésével a katolikus egyház látható fejét a görögkatolikus magyar püspökség ügyében már egyszer elfoglalt s a magyar állameszmének kedvező álláspontjától eltéríteni megkísérelje: a hazafias magyar társadalomnak, az egész magyar közvéleménynek mindenekfelett való kötelessége, hogy ezen ellenséges indulatu törekvés ellen tiltakozó szavát föl emelje s hangosan követelje, sürgesse, hogy édes anyanyelvünket gör. kat. honfitársaink ottáránál is megüllesse amyi jog, mint e hazában élő bármely nemzetiség nyelvét.

Debrecen város közönségének, mely hazafias, nemzeti ügyeknek mindenkor zászlóvivője volt, annyival inkább kötelessége a gör. kat. magyar püspökség eszméjét felkarolni, annak megvalósításáért önként, minden külső befolyás nélkül sikra szállani, mert e városban s e város körül sok czervni magát magyarnak valló gör. kat. vallásu polgártársunk él s mert szemünk előtt, a mi házuk küszöbe előtt leplezetlenül folyik gör. kat. véreinknek eloldhósítása.

Tisztelettel indítványozzuk tehát, hogy Debrecen sz. kir. város közönsége a magyar királyi kormánytól feliratilag kérelmezze, sürgesse a gör. kat. szertartásu ma még magyar ajku gyülekezetek számára külön püspökségnek minél előbbi felállítását Hajdudorog székhellyel.

Kelt Debrecenben, 1912. évi március hó.

Gróf. Dégenfeld József, Márk Endre, dr. Kovács József, dr. Petzkó Ernő, dr. Ullaki Hugó, dr. Lukács Béla, dr. Szöllösi Dezső, dr. Körösi Kálmán, dr. Kenézy Gyula, dr. Haendel Vilmos, Poroszlay László, Bacsó Dezső, Nagy Gyula, dr. Dóczy Emil, Jánosi Zoltán, Szántó Győző, Bárdos Géza, P. Nagy Zoltán, Nagy József, Karai Sándor, Roncsik Lajos, Uhlarik Béla, Hoffmann Sándor, dr. Szojtyori Nagy Kálmán, Dávidházy Kálmán, Sinka Sándor, Muraközy László, Török Péter, dr. Jászi Viktor.

— Itt sincs maradásom tovább, — sutogta s egy hajtásra kiitta a kórkorsó vizét, ahogy oda volt készítve a nyoszolyája mellé. S anélkül, hogy a házbeliék észrevették volna, egy hátulsó kijáraton elhagyta a barátságos tanyát, mert lakói fejére nem akart bajt hozni.

Nem is bucsuzott.

Elkeseredve bandukolt tovább a beláthatatlan országuton, amely fehér volt, mint a köd s vezetett vala Jerikó felé. Még nem tudta, merre megy, mit keres az emberek között, a földön, kétségbe vonta már a saját hivatottságát is, amiben eddig rendületlenül bizott. Talán nem is igazán Jisáj fia, haját sohasem kenték föl a királyok olajával, a szavak, mik az ajkáról elrebbenek, nem az istenek igéi, hanem a sötétség madarai? — Nincs joga, hogy tanítson s isten országának eljövételét hirdesse az emberek között. Nehéz, sötét, széttéphetetlen szomorúság borult a lelkére.

De ebben a pillanatban — szeme tágra meredt a csodától, — eléje jöttek a datolyafák az ut széléről, köszöntötték és hajladoztak előtte, — mámoros bókokat sugtak a fülebe, mintha csak a királyt akarnák üdvözölni. A próféta boldog örömmel nézett szét az ünnepies fák között, amelyek kísértetiesen hajladoztak az uton az illatos hajnali szélben.

Azután elindult Jeruzsálem felé!

Az indítvány a legközelebbi, a huszonnyolcadiki közgyűlés elé kerül, amely bizonyára egyhanguan elfogadja azt.

Urilányok a színpadon

A Dóczy-intézet ünnepélye.

A debreceni református egyház felsőbb leányiskolája március hó 27-én és 28-án délután fél 6 órakor az iskola nagytermében a „Segítő-egyesület” javára ünnepélyt rendez a következő műsossal:

1. PROLOG. Irta Tóth Árpád. Előadja Szoboszlai Erzsébet VI. o. növ.

2. FECSKÉK. Irta Torday Grail Erzs. Előadják: Balkán fecske: Szücs Vilma II. b. o. Magyar: Petzkó Adrienne II. b. o. Osztrák: Kardos Lili II. b. o. Olasz: Csóka Margit II. b. o. Svájci: Haranghi Erzsébet II. b. o. Francia: Szabó Rózi II. b. o. Spanyol: Nagy Ilona II. b. o. Portugál: Kun Judit II. b. o. Lengyel: Szász Ella II. a. o. Német: Kaszanyitzky Magda II. b. o. Svéd: Nagy Ida II. b. o. Norvég: Ballay Margit II. b. o. Dán: Cverdely Ilona II. o. Holland: Jakucs Etelka II. b. o. Belga: Bárdos Judit II. b. o. Angol: Beöthy Anna II. b. o. Orosz: Mile Klári II. b. o. növendékek.

3. INDULÓ. Schuberttől. Előadják: Dicsőfi Margit VI. o., Csernátóny Irén V. oszt. és Márton Anna VI. o. növendékek.

4. HAMUPIPÓKE. Szövegét írta Várady Antal. Zenéjét szerette: Poldini Ede. Előadják: Hamupipóke: Vadnay Julia V. o. n. A mostoha: Grósz Erzsébet VI. o. n. 1. leány: Balogh Ilona VI. o. n. 2. leány: Kikinday Erzsébet VI. o. n. A herceg: Gábor Vilma V. o. n. Tündér: Bészler Gizella VI. o. n. Apródok: Körössy Margit IV. o. n., Meisels Piroška III. o. n. Galambok: Öry Erzsébet I. b. o. n., Olchváry Ilona I. b. o. n., Deák Lenke II. b. o. n., Márton Vera I. b. o. n., Haty Ilona I. b. o. n., Mindszenti Margit III. o. n. Udvarhölgyek: Kiss Mária IV. o. növ. Beck Jozefa IV. o. n., Csapó Julia IV. o. n., Fazekas Piroška IV. o. n., Szekeres Zsuzsanna V. o. n., Balajti Ilona II. a. o. n., Simon Pálma II. a. o. n., Steiner Rózi IV. o. n. Vendégek a bálon: Táncoznók: Roncsik Ilona IV. o. n., Péchy Márta IV. o. n., Tassi Rózi IV. o. n., Erdélyi Kata IV. o. n., Hegedűs Anna II. a. o. n. Táncoosok: Körössy Margit IV. o. n., László Erzsébet IV. o. n., Bakoss Sarolta III. o. n., Gyarmati Klára IV. o. n., Gáll Irén IV. o. n., Meisels Piroška III. o. n.

Helyárok: I. rendű ülőhely 2 kor., II. rendű ülőhely 1 kor., állóhely 50 fillér.

A szerelem bolondja

Urileány a rendőrségen.

Vasárnap délután az egyik rendőrőrszem csinos, barna urileányt állított elő a rendőrkapitányságon. Az illető színésznőnek mondta magát s állítólag egy közeli mezőváros vándortársulatának tagja. Előadása szerint azért jött Debrecenbe, hogy az itteni színtársulat kötelékébe szerződhessen. Komlóssy Pál dr. ügyeletes rendőrkapitány hallgatta ki s bementése alapján táviratilag érdeklődött személyi adatai felől. Ekkor meglepő részletek derültek ki róla.

Előkelő békésmegyei földbirtokos családból való. Szülei előbb Gyulán, majd Békéscsabán kezelték nagyobb ingatlant s az egész család köztisztelőnek örvend a vármegyében. Két nőtestvére van a Debrecenbe vetődött S. Olgának, mind a kettő feltűnő barna szépség, akik előkelő házasságuk révén maguk is vezető szerepet töltenek be a csabai úri társaságban. A leány családja mindent elkövetett, hogy legkisebb tagját is kelendő nevelésben és társadalmi boldogulásban részesítse, azonban itt súlyos csalódások érték az áldozatkész szülőket. A kis Olga már a kora bakfis években súlyos szellemi korlátoltság jelei mutatkoztak s a nemi élet

után való beteges vágy izzte, korbácsolta a véréit.

Már tizennégy éves korában pikáns históriákat regéltek S. Olgáról a kis város pletykahordói. Diákok, meg színészek voltak a kedvencei s szülei hiába korlátozták szabadságát, kijátszotta azok éberségét.

— Aztán férjhez mentem egy színészhez, Perotti Németh Jánoshoz! — mondja S. Olga.

Igaz-e vagy nem, erről nem beszélnek a hivatalos adatok. De meglehet. Ez a Perotti Németh János ugyanis egyike azoknak a lehetetlen alakoknak, akik a magyar vidéki színészet kórusában vesznek el. Oriási hangyaga van, azonban sehoh sem tudják használni, mert teljesen megbízhatatlan. Ugy mondják, kissé eszelős. Bebeszélte magának, hogy neki olyan hangja van, mint a megboldogult Perottinak s ennek nevét is felvette. Azt mondja S. Olga, hogy Csabán ismerkedett meg Némethel s az feleségül is vette.

— Most itt játszottunk Kisujszálláson s én szerződötési célból jöttem Debrecenbe, hogy Zilahyval beszéljek.

— Hát akkor miért kötött ismeretségeket uton-utfélen?

— Protekciót akartam szerezni az igazgatóhoz.

Ezzel szemben a rendőrszem, ki szombat óta figyelte a szerencsétlen urinőt, jelentésében azt adta elő, hogy S. Olgát több kisebb garni szállóban látta ki és bemenni és mindenkor más kísérelője volt.

A helybeli plébánia egyik káplánjával is igazoltatni akarta magát, aki azonban olyan bizonyítványt állított ki a szellemileg és aetikaikailag beszámíthatatlan, egzaltált urileányról, hogy Komlóssy Pál dr. még tegnap este hazaküldte Csabára szüleihez, akik itteni kalandjáról mit sem sejtettek.

Valószínű, hogy valamelyik fővárosi szanatóriumba fogják internálni.

A tanács javaslata a Hortobágy hasznosításáról

A 12.000 hold kiszakítása.

A Hortobágy hasznosításának nagy problémája két napon át foglalkoztatta a városi tanácsot. Tegnap a rendes tanácsülésen, ma pedig a közgyűlés tárgyaival foglalkozó teljes tanácsülésen merült föl több olyan kérdés, amely ezzel a tárggyal áll összefüggésben. A rezultátum az lett, hogy a tanács önálló határozati javaslattal lép a közgyűlés elé. E tárgyalások során azonban kiderült az is, hogy milyen gazdálkodás folyik most a Hortobágyon. Olyan gazdálkodás, mely egyenesen a legelő tönkretételére vezet s amelyhez mégis ragaszkodnak a gazdák s amelynek fentartása bűn és merénylet a város javai, vagyona ellen. De a gazdák a szabályrendelet betűihez ragaszkodva, nem térnek el e rablógazdaságtól s a tanács szintén nem elég erélyes, hogy megvédje a köz érdekeit, hanem meghajlik a gazdák kívánsága és a rossznak mondott és tudott szabályrendeleti intézkedések előtt. Pedig itt amaz állaspontra kell hlyezkedni, hogy salus rei publicae suprema lex est. A köz érdeke pedig az, hogy a Hortobágyon ilyen gazdálkodást folvtatni ne legyen szabad.

A hortobágyi legeltetés.

A jelzett gazdálkodásra rámutatott az intéző bizottság javaslata, amely azt kérte, a sertések és lovak kihajtását április 3-ra, a marhák kihajtását a szabályrendeletben megállapított 15-ikére helyett 10-ikére állapítsa meg.

Magoss György dr. főügyész tiltakozott először ez engedély megadása ellen, mert most, amikor az időjárás folytán a legelők legnagyobb része víz alatt van s most sardjazdik a fű, a kihajtandó állatok összetörnek a mezőt s azt egész évre hasznavehetetlenné teszik.

Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsos

delegáció a helyére
megjegyzés!

is ezen az állásponton van és azt mondja, hogy a gazdák maguknak tesznek kárt a korai kihajtással, mert az állatok a gyöngé, sarjadzó füvet kitapossák úgy, hogy nyáron semmi fű és legelő nem lesz.

Reitz János kir. főállatorvos megjegyzi, hogy sehol ilyen ázsiai állapotok nincsenek, hogy már május előtt kieresszék a sarjadzó füre az állatokat s egész évre tönkre tegyék a legelőt.

Jeney Géza főszámvevő még a szabályrendelet ellenére is ki kívánja mondani, hogy ilyen időben az állatok még nem bocsáthatók ki. Esetleg a közgyűlés elé is javaslatot kellene tenni.

A tanács azonban, tekintettel arra, hogy itt érvényes szabályrendelet intézkedésével állanak szemben s attól el nem térhetnek, a szabályrendeleti időre megengedte a kihajtást.

A Hortobágy hasznosítása.

A jog- és pénzügyi bizottság javaslata kapcsán került a sor a Hortobágy hasznosítás kérdésére. Elsősorban azt a határozatot tárgyalta a tanács, amelyet a Szentesi János és érdektársai által a Hortobágy hasznosítása ellen összehívott gyűlésen hoztak az érdekeltek. A tanács nem tartotta szükségesnek, hogy ezzel külön foglalkozzanak, hanem azt — miután a jog- és pénzügyi bizottság ugyanis kimondta, hogy az állattenyésztés érdekeit szem előtt tartja — a többi iratokhoz csatolva terjesztik a közgyűlés elé.

A hasznosításra vonatkozó jog- és pénzügyi bizottsági határozat kapcsán Domahidy Elemér főispán szólalt föl. A probléma az, mondta, hogy miután 12000 holdat kiszakítanának, a többi részt kell az állattenyésztésre alkalmassá tenni annyira, hogy ez pótolja az elvesztett részt is. A kopár területeket meg kell javítani s egyszóval közmegnyugvásra kell eljárni. Miután pedig a jog- és pénzügyi bizottság javaslata nem eléggé precíz, annál szabatosabb javaslatot kell tenni. Tekintettel kell lenni a miniszteri szakértőkre is és meg kell őket hallgatni a hasznosítás kérdésénél.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy a hasznosítás, sőt a kiszakítás kérdésénél is tekintettel lesznek a szakértőkre s figyelembe veszik, hogy mit javasolnak. Megjegyzi az aggodalmakra, hogy a jószáglétszám erősen megesapant és így ma már kevesebb legelőnek is elégnek kell lennie mindaddig, amíg ezeket is kellően hasznosítják, javítják.

Domahidy Elemér főispán: Statisztikai adatokat kell készíteni, hogy a szakértők annak segítségével meg tudják állapítani, mennyi állat legel most, mennyi terület kell ezeknek s miként kell alkalmassá tenni.

A tanács végül abban állapodott meg, hogy önálló határozati javaslatot terjeszt elő, amely szerint javasolja a közgyűlésnek: mondja ki, hogy

kívánja a Hortobágyot az állattenyésztés érdekeinek szem előtt tartásával *gazdaságosabban értékesíteni.*

a Kubik-féle tervet elejti, mert azt a földmivelésügyi miniszter sem tartja jónak,

a próbaöntözésre és hasznosításra 3000 holdat a földmivelésügyi miniszternek átenged s az 500.000 korona költséget megszavazza,

mintegy 12000 hold földet mezőgazdasági művelés céljaira kiszakít.

hogy a kiszakítandó terület hol legyen s az milyen módon hasznosítható gazdasági célokra a miniszteri szakértők véleményét kívánja ismerni s ennek megismerése után intézkedik a kiszakítandó terület nagysága s a parcellákra osztás dolgában. A legeltetésre fennmaradó terület alkalmassá tétele tárgyában szükséges szakértői vélemény kinyerése céljából sürgős fölterjesztést intéz a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a jelzett irányban szakvélemény adására hivatott közegeit lehetőleg még áprilisban, de legkésőbb május elején küldje le. A tanácsot pedig megbizta, hogy a szakértői vélemények meghallgatása

után a szükséges teendőkre javaslatot tegyen.

A tanácsi javaslat most már teljes precizitással formulázta a teendőket s bizonyos, hogy azt a közgyűlés nagy többsége a magáévé is teszi, mert most már világosan kifejezést nyer, hogy a hasznosítás módját nem kezdik meg, míg a szakértők nem nyilatkoztak s így ezt a kibúvót sem használhatják azok, akik e szakértői vélemény megváltásával szeretnék eltolni a kérdés elintézését.

Az audiencia után

Khuen-Héderváry gróf tárgyalásai.

A politikai válság a mai terminussal elérkezett — úgy látszik — a végső szakaszhoz, amelyben a döntés felé közeledik a helyzet.

Az a bizalom, amely most Khuen-Héderváry Károly grófot az újabb tárgyalásokra delegálta, azt jelenti, hogy minden ellentétes híresztelésű szemben a király igen is Khuen-Héderváry Károly gróffal akarja megoldani a válságot, vagyis az ő politikájában látja a jövő eredményes munkálkodás garanciáját. Az eredményekről előre még kombinációkat sem lehet mondani, mert hiszen a megbízás irányáról és tartalmáról még pártja előtt sem nyilatkozott eddig a miniszterelnök.

A legutóbbi eseményekről tudósításunk a következő:

Khuen—Tisza—Lukács.

A két hét óta húzódó Kormányválság új stádiumban van: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnap este visszaérkezett Bécsből Budapésre a királynak azzal a megbízásával, hogy a vezető politikusokkal a kibontakozás lehetőségéről és előfeltételeiről tanácskozásokat folytasson. A miniszterelnök ez új tárgyalásainak eredményétől függ a jelenlegi kormány létele s a kibontakozás iránya s ezért mindenképpen érthető az a nagy érdeklődés, amelyet a politikai világ a most meginduló tárgyalások iránt tanúsít.

A tervbevett konferenciákat illetően beavatott helyen azt beszéltek, hogy Khuen gróf ezuttal elsősorban a saját pártjának főembereivel, azután pedig e kiinduló tanácskozás eredményéhez képest a rezolúziós politikussal, — Andrásyval, Kossuthal, Apponyival — fog tanácskozni. A Justh-párttal való érintkezés most nincs tervbevéve.

A miniszterelnök tegnap este nem jelent meg a munkapárti klubban, mert még Bécsből értesítette Lukács László pénzügyminisztert és Tisza István grófot, hogy bécsi útjának eredményéről *elsősorban velők óhajt tanácskozni* s mindkettőjüket meghívta vacsorára. Már tegnap este közölte velük a rezolúziós ügy állását, de tegnap még nem történt megállapodás a továbbiakra nézve. Lukács László és Tisza István ma délelőtt 10 órakor a miniszterelnökségen ismét fölkeresték Khuent, aki velők hosszasan tanácskozott.

Újabb bécsi kihallgatás.

Apponyi Albert gróf a délausztriai fűrdőhelyről, ahol eddig tartózkodott, ma hazakerkezett, hogy szükség esetén a miniszterelnökkel tárgyalhasson.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök *csütörtökön megy Bécsbe*, hogy jelentést tegyen a felségnek a tárgyalások eredményéről. Ezen a kihallgatáson dől el, hogy

vele vagy mással igyekeznek a felség megoldani a válságot.

A Kossuth-párt ma levelet intézett tagjaihoz, akiket fölshízlított, hogy állandóan tartózkodjanak a fővárosban, mert esetleg országos ügyben kell a pártnak határoznia.

A Neue Freie Presse foglalkozik Khuen-Héderváry gróf audienciájával s azt írja, hogy a csütörtöki kihallgatáson tesz jelentést a budapesti tárgyalásokról s közben csak a munkapárttal és a Kossuth-párttal fog tárgyalni. Kétséges, hogy sikerül-e a miniszterelnöknek utat nyitni a válság megoldása számára s így nem lesz meglepő, vagy csodálatos, ha a felség más politikussal is tárgyalni fog.

A debreceni bíróságok

Az ügyvédi kamara jelentéséből.

A debreceni ügyvédi kamara közgyűléséről szóló tudósításunkban vázlatosan, mindössze a címek felsorolására szorítkozva ismertetjük a kamarának az igazságügyminiszterhez intézett jelentését. Ez a munka, mely a kamara kitűnő titkáranak, Körössi Kálmán dr. ügyvédnek a tolla alól került ki, felöleli az összes problémákat, amelyek együttvéve az „ügyvéd-kérdést“ teszik és nemcsak regisztrálják azokat, hanem egyszerűsített proposíciókkal is szolgálnak a megoldásukra, mintha mindenik kérdésben, egy-egy memorandumot akart volna juttatni a kamara az igazságügyminiszter elé. Mivel a jelentésben foglaltak nemcsak az ügyvédi kar, de a nagyközönség érdekeit is szolgálják, helyénvalónak tartjuk tüzetesen ismertetni a fölterjesztést, amelynek olvasása nemcsak a jogászoknak, de a laikusoknak is élvezetet szerez.

A lokális érdekű fejezetek közlésével kezdjük:

A Debrecenben működő első és másodfokú bíróságok és ügyészségek munkájáról csak elismeréssel nyilatkozhatunk. Birói és ügyészi karunk tagjai sokat s kiváló gondnal, nagy ambícióval s ezeknek megfelelő eredménnyel dolgoznak. A debreceni kir. ügyészség és főügyészségről szólva nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy vádhatósági szerepük betöltésénél mindenkor szem előtt tartják a humanizmus és liberálisizmus ama nagy követelményeit, amelyeknek érvényesítése működésüket a helyesen felismert közérdek magaslatára emeli.

A debreceni kir. járásbírósnál a kir. törvényszék, mint büntető felelősségi bíróság által is elfogadott azon újabb joggyakorlatát, mely szerint becsületsértési ügyekben minimális büntetésül 50 korona pénzbüntetést szabnak ki, az eddig szokásos 10 korona minimális büntetés helyett, — csak helyeselnünk tudjuk, mert ily súlyú büntetés erkölcsi elégtételt ad a sértettnek s az ily fajta büncselekményekre való kihatása bizonyára azok számának csökkenése lesz.

A debreceni kir. törvényszék, mint büntető bíróságnak munkamennyiségét — bárha talán sajtószereiben hangzik is e kijelentésünk, inkább sokalunk kell, mint keveselnünk. Egy-egy délelőtti ugyanazon tanács oly nagy számmal tűz ki ítélethirdetéseket, kihágások feletti tárgyalásokat és járásbírósgoktól felelősségi ügyeket, hogy ezek elintézése sokszor csakis késő délutáni órákra fejezhető be. Hogy a 9—10 óra idején felelő és képviselőikre mennyi kellemetlenséggel és hátránnyal jár az egésznapos várakozás és ácsorgás, azt könnyebb elképzelni, mint elviselni.

A kir. járásbírósnál is sokáig kell várakozniok a feleknek és képviselőiknek, úgy,

delegáció a helyére
fegyverrel!

hogyan tanak és a személyes megjelenésre idézett felek sokszor a legnagyobb elkeseredéssel töltik ott idejüket, — a tárgyalások kellő beosztásával lehetne ezen segíteni, amint ezt némelyik bíróról tapasztaljuk is.

A kir. járásbírósnál a segédhivatali és leirói személyzet szaporítására van szükség s e tárgyban az elmúlt év folyamán külön feliratot is intéztünk Nagyméltóságodhoz. Megtörténik akárhányszor, hogy végrehajtást elrendelő végzéseket, ha csak le nem iratjuk azokat, — három-négy hó múlva expedálnak.

A telekkönyvi leiró személyzet elégtelenségénél fogva pedig egyenesen fennakadna a Debrecen rohamos gazdasági fejlődése folytán nagymérvben megnövekedett ingatlan forgalom jogi lebonyolítása, ha a pénztételek ügyészei rendszeres fizetéssel állandó leirót nem tartanának ott. Nagyméltóságod el fogja ismerni, hogy ily helyzet fenntartása nem méltó az államhoz. Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy épen az ingatlan átruházásokkal és jelzálogkölesönökkel járó bélyeg- és átruházási illetékekből mily horribilis nagyságu összegeket szed be.

A telekkönyvtárban délelőtt 10—12 óra között valóságos tolongás van a helyiség szűk volta miatt, halaszthatatlanul szükséges, hogy Nagyméltóságod a telekkönyvtári helyiséget a mostaniak kétszeres nagyságára kibővíttesse. Kérjük Nagyméltóságodat, befolyásával mozdítsa elő a debreceni betétszerkesztés folyamatban levő munkálatainak befejezését. Gazdaságilag ép most rohamosan fellendült városunk megérdemli, hogy a betétekkel járó előnyökben mielőbb részesüljön.

A múlt év folyamán külön felterjesztést intéztünk Nagyméltóságodhoz az iránt, hogy a hajduböszörményi járásbírósnál beosztott Nyirábrány, Nyiracsád és Nyiradony községek a debreceni kir. járásbírósnál területéhez csatoltassanak s ott kifejtett, most ismételni nem kívánt indokainkra tekintettel, Nagyméltóságod kérelmünknek az új polgári perrendtartás életbeléptetésével kapcsolatosan teendő területi változtatásoknál figyelembevételét meg is kérte. Szabad legyen Nagyméltóságod figyelmét ezuttal is felhívni erre.

IRODALOM

A Magyar Nyelvőr jubileuma.

Negyven éve munkálkodik a Magyar Nyelvőr a magyar nyelvnek és stílusnak drága kertjében Szarvas Gábor indította meg, ez a lánglelkű és éles elméjű tudós, akinek lelke a magyar nyelv szeretetétől izzott és akinek elméje a vitaközös fenökővén élestedt meg.

Szarvas Gábor támasztotta 1872-ben megindított folyóiratával azt a nyelvi forradalmat, amely a XIX. század első negyedében folyt nyelvújítási harcra emlékeztetett és amely egyúttal annak a visszajáta volt. A Magyar Nyelvőr ugyanis első sorban azokat a kinövéseket, fattyuhajtásokat, torzszülötteket akarta kiirtani, amelyeket a nyelvújítás tulságos heve és forradalmi merészsége, mondhatnánk, sokszor meggondolatlan könynyelműsége hozott létre: a *tanoda* és *vigarda*, a *csörönd* és *nyakorján*, a *halvány* és *iblany*-féle — egyrészt lehetetlen, másrészt felesleges — szavaktól akarta nyelvünket megszabadítani. A *Nyelvőr* azonkívül hadat üzent minden idegenszerűségnek, ha az akár szókban és kifejezésekben, akár szórendben és mondat szerkezetekben nyilvánult. Erre annál nagyobb szükség volt, mert a magyar nyelv nagyon megsínylette a szabadságharc után bekövetkezett német közigazgatást, de még jobban az 50-es és 60-as évek tömördek pongyola német fordítását, leginkább pedig az

alkotmányos étellel, 1867 után fellendült hírlapirodalomnak gondatlan munkáját. Ezt az idegen áradatot még nagyobb erővel kellett visszaszorítani, mint a nyelvújítás okozta károkat orvosolni.

A nyelvhelyesbítés nagy célján kívül tisztán tudományos feladatokat is tűzött maga elé a Nyelvőr; így a magyar szókinés különböző elemeinek a származását megállapítani, a szók eredetét és jelentését fejtegetni, a régi és népnyelv értékes hagyományait felkutatni, a nyelvtan és mondattan nehezebb szabályait magyarázni, a magyar stílus sajátosságait, a magyar nyelv szellemét megértetni. Ez erőpróbáló harcokra és sokféle ágazó munkára a Nyelvőr mindjárt megindulásakor egész táborot toborzott, majd népes és folyton növekedő dolgozótársi csoportot nevelt. Mikor Szarvas Gábor kezéből kiragadta a halál a vezéri zászlót, 1895-ben, a legrégebbi harcosra, a legbuzgóbb munkásra, *Simonyi Zsigmondra* szállt a szerkesztői tisztség, amelyet lankadatlan buzgalommal tölt be. A Nyelvőr jubileuma egyszersmind az ő negyvenéves nyelvtudományi munkásságának lehetne az emlékünnepe, ha ő szerényen be nem érné a Nyelvőr fényében való sütkérezéssel.

S maga a Nyelvőr is mivel ünnepli a maga negyvenéves jubileumát? Tudományos folyóirathoz méltóan tudományos munkával. Emlékfüzeteket ad ki, amelyekben felvonulnak a Nyelvörnek majdnem összes dolgozótársai; megszólal sok régi ember, aki talán a folyóirat bölcsőjénél is ott volt, és szót kér számos új munkás, köztük egy-két egészen új és ifjú ember, aki most hozza első áldozatát a magyar nyelvtudomány oltárára.

Az emlékfüzetekben debreczeni nevekkal is bőven találkozunk. *Debreczent* méltó módon képviseli a városnak két szülötte: *Kunos Ignác*, a nagyhirű orientalista, aki a török birodalom ujászületésével egyidőben megindult török nyelvújítást ismerteti, és *Rubinyi Mózes*, aki az ő külön szerelme tárgyáról, a nagy Révai Miklósról ír cikket. — Debreczeninek számíthatjuk *Balassa Józsefet*, aki néhány évig Debreczenben tanárkodott és aki a maga szaktudományba, a nyelvjárásban köréből gazdagítja az emlékfüzetek tartalmát. Szorosabb értelemben vett debreczeni dolgozótárs: *Pápay József*, a helybeli bölcsészeti karon az ugor összehasonlító nyelvtudomány és a magyar nyelvészet buzgó tanára, aki igen találóan fejt meg a magyar nyelv- és irodalomtörténetnek egy vitás kérdését, midőn megállapítja, hogy a *Gyulafehérvári glosszák*-nak, ennek az árpádkori nyelvemléknek az írója *Wathai János*, végül e sorok írója, aki „Nyelvújítás és helységnevek“ című cikkében azt igyekszik bebizonyítani, hogy sok új szó meglevő helységnevek mintájára készült pl. *Alap — alap*, *Modor — modor*, *Bárca — bárca*, *Szerep — szerep*, *Torna — torna* stb. Az emlékfüzetek gazdag tartalma, a régi és új dolgozótársak kitaró és lelkes csapata azt a meggyőződést támasztja a magyar nyelvtudomány minden hívében, hogy a Nyelvőr most is hivatásának magaslatán áll, s azzal a reménnyel tölti el nagyszámu olvasóit, hogy még sokáig, nagyon sokáig fogja szolgálni a nemzet legféltőbb kincsének, a magyar nyelvnek szent ügyét.

Kardos Albert.

A Csokonai kör-felolvasó ülése. A Csokonai-kör holnap, sezdán délután 5 órakor a Royal nagytermében tartandó felolvasó ülése méltó módon rekeszti be az idei felolvasó évadot. Az előadásnak és felolvasásnak oly kiváló mesterei, mint *Zilahy Gyula* és *Szávay Gyula*, vers és próza, szimű, novella és líra találkoznak a műsoron, hogy minél változatosabb legyen a közönség élvezete. De a felolvasó ülést kölcsönösen érdekessé teszi egy kedvelt debreceni írónak, *Vándor Ivánnak* bucsufellépte és a Debrecen-

be hazajövő *Szávay Zoltánnak*, az irodalmi pályán olyan nagy lépésekkel előrehaladó ifjú költőnek a vendégszereplése. Különben itt adjuk a felolvasó ülésnek, amely délután 5 órakor Isz a Royal nagytermében, teljes műsorát:

1. Jelentés a Telegdi-Kovács-féle drámai pályázatról.

2. *A nemzetes asszony*. Részlet *Géczy István* pályadíjazott vígjátékából; előadja *Zilahy Gyula*, a városi színház igazgatója.

3. *Költemények*. Irta és felolvassa *Szávay Gyula*, a Csokonai-kör főtitkára.

4. *Mari—Anni*. Regényrészlet. Irta és felolvassa *Vándor Iván*, a Csokonai-kör tagja.

5. *Ujabb költeményeiből* felolvassa *Szávay Zoltán*, az Arany János-társaság tagja.

Öngyilkosság a Jelzáloghitelbankban

Agyonlötöte magát egy igazgató.

A legutóbbi idők bankbotrányai közepette kinos feltűnést keltett és az első pillanatokban érthető izgalmat okozott az a hír, hogy a Jelzálog Hitelbanknak egyik igazgatója öngyilkosságot követett el. Csakhamar kiderült azonban, hogy az igazgató borzalmas tetete nem áll összeköttetésben semmi tekintetben a bank ügyeivel. Az öngyilkosság oka ugyanis az, hogy az igazgató szenvedélyes bakkarat-játékos volt s az utolsó hetekben igen nagy veszteségei voltak, amelyek anyagi tönkretételét okozták.

Az öngyilkosságról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

A Magyar Jelzálog-hitelbank Nádor-utca 7. számú helyiségében *Szántó Aladár*, a bank egyik igazgatója ma délután öngyilkosságot követett el s meghalt.

Az öngyilkosság úgy a bankban, mint a pénzügyi körökben nagy fűtűnést keltett. Sokan tudták ugyan a szerencsétlen emberről, hogy kártyás s hogy a bakkarat veszteségei miatt lett öngyilkossá.

A rendőrség azonnal értesítette a bank elnökét és vezérigazgatóját, *Szell Kálmánt* és *Madarassy-Beck Gyula* bárót *Szántó Aladár* öngyilkosságáról. Az elnök és vezérigazgató megérkezéssel vizsgálatot tartottak s megindult az iránt is a nyomozás, hogy *Szántó* nem nyult-e idegen pénzhez.

Az öngyilkos igazgató íróasztalán egy fehér lapra vörös tintával irt levelet találtak. A levél a következő:

— A bakkarat vitt ennyire. Megérdemeltem a sorsomat. Nagyon kérem, hogy feleségemet kíméletesen értesítsék. Nem irtam neki, mert erőmön túl megy tőle bucsuzni.

Szántó Aladár.

Levelet irt még *Szántó Aladár Szell Kálmánnak* és *Polnay Pálnak*, a Jelzálog-hitelbank cégvezetőjének is.

A bankban most végzik a rovincsolást és ez ideig még nem lehet tudni, hogy *Szántó Aladár* nem követett-e el szabálytalanságot, vagy visszaélést.

Az öngyilkos zsebében, ruhájának átkutatásakor mindössze 3 korona 46 fillér pénzt találtak.

KONCZ

fest és vegyileg tisztít mindennemű ruhát, valamint csipke és szövet-függönyöket kifogástalanul.

DEBRECZEN. Gyar és üzlet Arany János-u. 0. Fiók üzlet Bathányi-u. 2. — Telefon 701. sz.

A parochiális körök

A református presbiterium ülése.

Vasárnap délelőtt tartotta meg a református presbiteriumot ülését, amelyen Kovács József főgondnok és Dicsőfi József lelkész elnökölték. A presbiteri gyűlés tárgysorozatának legfontosabb tárgya a parochiális körök megalakítása volt. Az ülés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Tudomásul vette a presbiterium, hogy az egházmegei közgyűlés április 11-én lesz, hogy Szebeni József az Árpád-téren épülő templom orgonájára 20 koronát adott.

A parochiális körök szerinti felosztás szervezeti szabályzatainál vita fejlődött ki s részletesen tárgyalták a szabályzat 8 pontját. A nagytemplomhoz megválasztott két lelkesre, a Csapó- és Péterfia-utcai parochiális körök vezető lelkészeire vonatkozólag Veres Pál a presbiteriek azon óhajtását hangoztatta, hogy a két vezető lelkész közt, névszerint Baltazár Dezső dr. és Jánosi Zoltán közt csere történjék. Erre azonban szükséges a két lelkész közti megbeszélés. A presbiteriek főgondnok és tanári tanítói presbiteriek választására vonatkozólag érdekes eszmecsere fejlődött ki, minek eredménye az lett, hogy a 8 parochiális kör kinyomásra készítenő szabályzataira némi változásokat tettek a beosztás körül. A legfontosabb kérdés a presbiteriek elosztása a debreceni egyház hívei között vagyis a 100 presbyter közül az egyes parochiális körökre mennyi essék.

A parochiális körök beosztása a következő lett:

Az első parochiális kör a Csapó-utca, melynek vezető lelkésze Baltazár Dezső dr. püspök lesz. Ez a kör 5477 lelket számlál. A Péterfia-utcai kör Jánosi Zoltán vezetésével 4927, a Hatvan-utcai Dicsőfi József vezetésével 5089, a Piac-utcai Szele György vezetésével 4842, az ispotályi Könyves Tóth Kálmán vezetésével 4551, a Varga-utcai még megválasztandó lelkész vezetésével 5116, a Kossuth-utcai Uray Sándor vezetésével 5096 és az Árpád-téri még megválasztandó lelkész vezetésével 4594 lelket számlál.

Nevezetes intézkedés az, hogy a tanítók helyett ezután a segédlelkészek végzik a vallástaniat, ami a vallástaniat érdekében szükséges volt, hogy ugyanis azt hivatott szakférfiak végezzék, s ennek szeptemberben életbeléptetésével a vallástaniat rendeződik. Szele György iskolaszéki elnök jelentése következt az elemi iskolák felvételi díjának kárpótlása ügyében. A tanítói otthon tárgyalták ezután. A mai 69 létszámnak nem felel meg többé ez a hely, szükséges, hogy átalakítása mielőbb megtörténjék. A felsőbb leányiskola és tanítónőképző tanárok lakbérének kiegészítésének ügye azzal intéződött el, hogy a tandíjat 10 koronával emelték az illető intézetekben, minthogy a tandíj amugy is ez időszert ez iskolákban a legkisebb. Így aztán a sérelmes tanári lakbér kérdés némileg megoldást nyert. A polgármester átiratára kimondták, hogy az iskolák tisztaságára nagy gond fordítandó. Az utolsó tárgyként az adóügyi felelősség szerepelt. Csak 3 felelősség érkezett be az 1912. évre kivetett adók ellen. Befejezés előtt még Baltazár Dezső dr. püspök bejelentette, hogy a parochiális beosztásnál tervezett cserére nézve beszélt Jánosi Zoltánnal és ő is hozzájárult a cseréhez. Ezzel az ülés véget ért.

EGYESÜLET.

— Vendéglősök, kávék és szállodások közgyűlése. A debreceni vendéglősök, kávék, szállodások ipartársulata tegnap délután tartotta rendes évi közgyűlését. Az ipartársulat éve nagyon mozgalmas volt s a választmány ugyancsak derekas munkát végzett. A közgyűlés ezért köszönetet szavazott Márkus Jenő elnöknek, dr. Irinyi István ügyésznek és a tisztikarnak. A pénztári számadást, vagyonszerleget átvizsgálták s a

felmentvény megadatott, miután mindent a legnagyobb rendben találtak. Megválasztottak három évre elnöknek Márkus Jenő, alelnöknek Ottó Sándor, választmányi tagoknak Erős Jakab, Fürst Béla, Halász Izidor, Imre János, Kemény János, Rosenberg Simon, Rosenberg Sándor, Tóth István, Ullmann Károly, ifj. Weichinger Károly, Weisz Márkus (régiek), Borgida Farkas (új), Juhász Sándor (új), számvizsgálók lettek egy évre Kovács József, Müller Adolf, Németh Nándor, titkár Szathmáry Zoltán, pénztáros Lókody Sándor. A közgyűlés, melyen Vetésy Béla rfogalmazó, örökös tb. titkár is megjelent, ezzel véget ért.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZERDA: Délután Ocskay brigádéros, színmű. Ifjúsági előadás. Este Katalin, operett. (A bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: Amor a pénzügynök bohózat. (B bérlet.)

PÉNTEK: A Kis kávéház, vigjáték. Bemutató előadás. (C bérlet.)

SZOMBAT: A kis kávéház, vigjáték. (A bérlet.)

VASÁRNAP: Délután A gésák, operett. Este A kis kávéház, vigjáték. (Kis bérlet.)

FÜREDI SAMU

JUBILÁRIS HANGVERSENYE.

Lélekemelő szép ünnepély színhelye volt tegnap este a Debreceni Zenede díszterme. Füredi Samu gordonka tanárt ünnepelte tanári és művészi pályájának 20 éves évfordulója alkalmából tanítványainak csoportja és az a lelkes nagyközönség, mely a dísztermet zsúfolásig megtöltötte. A műsor nagy körülményekkel és ügyesen volt összeállítva feltüntetve a jubilánsnak kiváló művészi képességeit, egyszersmind bemutatta pedagógiai kvalitásait is, alkalmat adva tanítványainak a közreműködésre. Füredi Samu az ország egyik legelismertebb tanára. Paedagógiai nagy tudását elismerik a legfelsőbb zenei körök. Legszébb bizonyítéka ennek az a szívélyes üdvözlés, melyben Popper Dávid, a világ egyik legnagyobb gordonkása és Cchiffer zeneakadémiai gordonka tanár gratulált neki jubileuma alkalmából. Mai műsora mint művészt a legelőnyösebb színben tünteti fel. Corelli híres cello sonátájával kezdte meg műsorát. Fábry Irma zenedei tanárnőnek diskrét, meglepően finom kíséretével a műnek összes klasszikus szépségeit kiaknázta. A zúgó tapsok után két tanítványa Pattermann Ida és Pálffy Piroska léptek a pódiumra és az előbbi lelkes szép beszéd kíséretében díszes ezüst babékoszorút nyújtott át a meglatott tanárnak. Braga serenádjában Szőnyi Ilona gyönyörű éneke és Fábry Irma bájos zongorakísérete simul a gordonka édesbus hangjához. Ugyanezek a szereplők adták elő Massenet gyönyörű Elegiáját is. A közönség tüntető tapsa után egy gordonka négyes játszotta el Marx Markusnak két áhitattaljes darabját, orgonaszerű hatásokat hozva ki. A jubilánson kívül dr. Kenézy Gyula, Kövy Lajos és dr. Szenes Zsigmond vettek részt a négyesben. Pompás összejátékuk színezésük és dinamikai árnyalásuk élénk tetszést váltott ki a közönségből. Rubinstein D dur gordonka szonátájában megkellett osztania a babért a zongora szóllamot játszó Fábry Irmával, kinek briliáns játéka, musikalitása meglepően érvényesült a remek alkotásnak mind a há-

rom tételében. Ezután ismét a tanítványok szereplése következett. Giordani Caro mio ben című dalát adták elő nyolcan unisono harmonium kíséret mellett. A jeles tanáron kívül dr. Kenézy Gyula, Kövy Lajos, Pattermann Ida, Pálffy Piroska, Pálffy József, dr. Szenes Zsigmond és Füredi László játszották Piribauer Ferenc kísérete mellett a templomi áhitat hangulatát kifejező dalt oly tökéletes összejátékkal, hogy a közönség zajos kívánságára meg kellett ismételniök. Végül ismét a jubiláns vette kezébe remek hangszerét el-sirta Csajkovszki bánatos Chanson tristejét és két Popper darabban ragyogtatta mesteri virtuositását. A zongora kíséretet Fábry Irma zenedei tanárnő művészi készséggel, finom árnyalással látta el, alkalmazkodó játéka nagyban hozzájárult a művészi siker emeléséhez. A közönség egy szép est emlékével távozott.

Katalin. Összevágó, szép előadásban elevenítette fel a színtársulat Beldi és Fejér: „Katalin”-ját. Valamennyi szerep avatott kezekben volt s a karok és együttesek is erőteljesek, precizek voltak. Zilahy né állt az előadás csúcspontján, kinek a koloratur szerepkör az eleme. Minden számát elismeréssel is honorálta a közönség. Borbély Lili temperamentumos Germain hadnagy volt s Csánádi Irmával (Anica) sok tapsot kapott. Kaszay Lansac kapitány alakjában humort, életet vitt. Székely Gyula (Gregor) szépen énekelt. A kis szereplők: Désy, Ligeti, Máthé, Láng, Solti, Békésy jól illeszkedtek az anszámbléba. Csak Virányi vált ki fekete nadrágjával, mely éppen nem volt stilszerű.

Ocskai brigádéros. Holnap szerdán délután ifjúsági előadás lesz a színházban, 3 órai kezdettel, rendkívül mérsékelt helyárrakkal az Ocskay brigádérost adják elő elsőrendű szereposztással. Herceg Ferenc kiváló színműve ez alkalommal először került az ifjúsági előadások műsorára. Az igazgatóság, hogy alkalmat adjon mindenkinek az ifjúsági előadások látogatására, rendkívül mérsékelt helyárrakat szabott meg. Páholylülés és támlásszék 70 fill., állóhely 50 fill., deákálló 30 fill., karzat első sor 30 fill., karzat többi sor 20 fill. Az ifjúság hozzátartozói szintén e kedvezményes helyárrakban válthatnak jegyeket.

Hangverseny-matiné a Zenedében Az utolsó délelőtti növendék-hangverseny vasárnap délelőtt folyt le előkelő közönség jelenlétében a Zenede dísztermében. Itt nem egy szereplőnél valóban kiváló kvalitásokat láttunk és — nem iskolai mértékkel mérve is — a legnagyobb elismeréssel kell adoznunk egy tanárnak, mint növendéknek a képzett technikáért, a finoman átgondolt előadásért, a különösen disztíngvált ízlésre valló darabválasztásért. Nagy jártasságot árultak el a zongorán Frisch Vera, Fodor Lili, Than Gizella, Fábrián Antal, Kulcsár Erzsé, Papolczy Lili, Wilhelms Ili, Barács Erzsike, Schiller Mária, és külön kiemeljük Beck Ilona, Füredi Leona és Révész Rózsika játékát, akik egy növendékhangverseny nivóját magasan túlszárnyaló képességekről tettek tanúságot. Kedvesen énekelt Tóth Rózsika, szép tisztán intonált Révész Ágnes és Kiss Béla a hegedűn. A jövő vasárnap az esti hangversenyek sora nyílik meg.

A Zenekonzervatórium hangversenyei. A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zeneiskola f. hó 28-án és 29-én rendezi legközelebbi hangversenyeit. Ez alkalommal a zongora, hegedű, ének és cimbalom tanszak növendékei közül szerepelnek mintegy ötvenen. Az intézet tanárokara most állította össze a vizsgálati hangversenyek programját. A tervezet szerint 14 ilyen hangverseny lesz ez évben, hogy minden tanítvány beszámolhasson előhaladásáról. Az intézet céltudatos munkálkodásának legbiztosabb fokmérője a 4 éves fenállása alatti tanítványlétszám folyamatos emelkedése. Négy évvel ezelőtt volt 77

delegáció a helyére
fegyverrel!

tanítvány, ma van 320. Tizenegy tagból álló tanárkarában 4 okleveles tanár működik, míg az ország vidéki zeneiskolái közül csak Marosvásárhely mutathat föl. A legközelebbi hangversenyekre meghívók P. Nagy Zoltán igazgatónál díjtalanul kaphatók (Kossuth-u. 20.) a hivatalos órák alatt d. e. 11—1-ig, d. u. 3—6-ig.

HIREK

— **Bőjtli istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán délután 3 órakor bőjtli istentisztelet lesz.

— **A német császár, az olasz király és a magyar trónörökös.** Velencéből táviratozzák: Tegnap este a „Hohenzollern“ fedélzetén díszbéd volt, amelyen akét uralkodó, Ágost Vilmos herceg és neje, Viktória Luiza hercegnő, a suitek és a velencei hatóságok fejei vettek részt. A diner folyamán a yacht közelében levő nagy gondolán ének- és hangverseny volt. A Riva del Giovannin összegyűlt embertömeg az uralkodókat viharos ovációkban részesítette. A diner után Viktor Emánuel király szívélyesen elbucszott Vilmos császártól és a német hercegi személyiségektől és a rakparton összegyűlt közönség lelkes rokonszenvenyilvánításai közben a pályaudvarra hajtatott, ahol a hatóságok fejei bucsukihallgatásra jelentek meg. A néptömeg viharos ováció közben a király éjjel 11 órakor Rómába utazott vissza.

Brioni, március 26. Ma délelőtt tíz és tizenegy óra közt a nyílt tengeren, a Hohenzollern hadihajó fedélzetén találkozott Vilmos császár Ferenc Ferdinánd trónörökösével. A találkozás igen egyszerűen, csak katonai formák között ment végbe, a találkozás ideje alatt Lagnous v. Wellenberg ellentengernagy parancsnoksága alatt egy hat páncélos hajóból álló hajóhadosztály sorakozott Brioni előtt.

— **Az elszámolt nagykölcson.** A teljes táncsülés ma foglalkozott a 18 milliós nagykölcson elszámolásával, amelynek kapcsán előterjesztést tesz a közgyűlésnek, hogy miután a folyamatban levő és a megkezdendő új munkákra, valamint ama kötelezettségekre, amelyek az idén válnak esedékessé, okvetlenül és nagyon sürgősen legalább három millió korona kell, utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy az új nagykölcsonre vonatkozóan előterjesztését a májusi közgyűlésre tegye meg.

— **A pápa beteg.** Rómából táviratozzák: Gyümölcsoltó Boldogasszony napján a szent-anya nem fogadta a zarándokokat, egyáltalán senki sem juthatott színe elé, mert a pápa meghűl és köhög. Csak egy bibornokot bocsátott hozzá környezete sürgős ügyben. A pápa hurutja nem súlyos, de közérzete kedvezőtlen.

— **A szamoszi fejedelem meggyilkolása.** Konstantinápolyból táviratozzák: A szamoszi fejedelem meggyilkolásához jelentik: Kopasszis a lövések kezén, lábán és altestében sebesítették meg. Az utóbbi seb valószínűleg hashártyagyuladást okozott. Görög verzió szerint, a gyilkos egy macedón görög volt. Egyes körökben azt hiszik, hogy politikai gyilkosság történt, ami azonban még nem volt eddig bizonyossággal megállapítható. Az egész török sajtó rámutat Kopasszis kiváló tulajdonságára és azt mondja, hogy jó mohamedán és hazafi volt s kiváló szolgálókat teljesített. Hir szerint a kormány rendkívüli pénzsegélyt fog adni özvegyének.

— **A városi közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottságának március hó 28-án, csütörtökön délután 3 órakor a város-háza közgyűlési termében tartandó rendes közgyűlésének póttárgysorozata: 1. Tanácsi előterjesztés. Reich Bernát és Vincze Lajos vállalkozóknak városunkban felállítandó lóhus mészárszék engedélyezése iránti kérelmi tárggyában. 2. Ugyanaz. A vízvezetéki víztorony tervei- és költségvetésének bemutatása tárggyában. 3. Ugyanaz. A Borzaspusztá megvétele ügyében.

— **Az utolsó csütörtöki felolvasó est.** Holnapután csütörtökön délután 5 órakor tartják meg a római katolikus főgimnázium dísztermében az ez idei saison utolsó felolvasó estélyét magas irodami s művészi színvonalon álló, rendkívül érdekes s gazdag műsorral. A teljes s végleges műsor csak holnapi számunkban lesz közölhető, azonban már most is jelezhetjük, hogy ez estén a következők vesznek részt: Varjás Endre dr. a szathmári Irsik-collégium neves igazgatója szabad előadással. Füredi Samu, Hammerstedt János, Szőnyi Iona, Fábry Iona a Zenede illusztris művész-tanárai zene és énekszámokkal. Boruss Mihály, a jeles író felolvasással. Medgyessy Dániel s Szőke István, Jeszenovits István dr. zongora kísérlete mellett, ének számokkal. Vass Jolán, az ismert kitűnő előadó művésznő magánjelenetei: Boros Anna városunk egyik legjelesebb zongoraművésznője, zongorajátékkal. Lóky Béla dr. a tudós tanár s igazgató elnöki záróbeszéddel. Részt vesz még ez estén a Svetic-Intézet tanítóképzőjének jeles énekkara, a r. kath. főgimnázium kitűnő zenekara s Kiss Béla közkedvelt zenekara, zene s énekszámokkal. Ez a fényes névsor előre jelzi az est rendkívül érdekességét s biztosítéka a fényes sikernek. Erre az igazán művészi estre már most felhívjuk olvasóink szíves figyelmét. Jegyek már máától kezdve kaphatók az Antalfy-féle könyvkereskedésben a szokott árákon.

— **A város nyári villái.** Debrecen város nyári lakásainak bérletére most járt le az ajánlattétel ideje. Összesen tizenhat ajánlat érkezett be, amelyeket tegnap bontott föl a tanács, amely azonban a bérbeadás kérdésében csak a legközelebbi ülésén fog dönteni.

— **Debrecen, Kolozsvár és a Kálvineum** címmel írja a kolozsvári „Egyházi Ujság”: „Azt olvastuk egy napilapban, hogy Debrecen nagyban készülődik a május 17-én tartandó kálvineumi estélyre. Ki is van adva a jelszó, illetőleg levonott a helyes konzekvencia, hogy Debrecen legalább háromszor annyit kell, hogy adjon a kálvineum javára, mint Kolozsvár. Ismerve a debreceni viszonyokat, nem is látunk abban semmi lehetőséget, ha összehoznák 32,247 K 30 fill.-t, tekintettel a kolozsvári 10,739 K 19 fill. eredményre. A nemes versenyből a papi árvák kerülnek ki szerencsésen, mert mióta nyilvánosságra került a debreceni mottó, Kolozsvárt újabbán megindult az adakozás azzal a jelszóval: adjunk már csak azért is, hogy Debrecen háromszor annyit adjon. Vajha minden város és község Kolozsvárhoz igazodnék! Nem sokáig éheznek és nyomorognának a szegény papi árvák!”

— **Omladozó ház.** Pár hét előtt hirt adtunk arról az éjjeli kalandról, melyben a Vendég-utca 73. számú ház lakóinak volt részük s kis hujja, hogy emberéletet is nem követelt áldozatul. Éjjel két órakor összeomlott a ház eleje és kilenc ember hajléktalanná lett belőle. A rendőrkapitányság az épület többi részét is tüzetes vizsgálat alá vette s megállapította, hogy az abban való tartózkodás közveszélyes, miért is az ott lakó családok kilakoltatását rendelte el. Kúji János napszámos feleségével és 5 gyermekével, Kocsis András fuvaros feleségével és 3 gyermekével, Vadász Sándor cigány-zenész családjával a régi csapatkórházba lettek internálva, ahol a városi tanács három napra ideiglenes lakhatási engedélyt adott nekik. A Vendég-utcai házat pedig a város kifogja sajátítani.

— **Balesetek munkaközben.** Bökényi János, 37 éves napszámos az Árpádtéri templomnál dolgozott. A felvonó gép téglarakása kezét összezúzta. — Kovács Erzsébet 14 éves leányzó a szecsavagónál foglalkozkodott. A balkeze mutatóujja alákerült a kés alá, mely azt izületig lemetasztette. — Mihály János kocsis szénát rakott Ferge József nevű társával egy szekérre. Egy köteg préselt szénára esett és a mellén, meg a nyakán súlyos zúzódást szenvedett.

— **Próba-aszfaltozások a villasorok előtt.** A Tarmak részvénytársaság ma ajánlatot adott be a városhoz, hogy a nyaralók előtt elhuzódó kocsit a sestakerti bejárótól kezdve az új tarmak anyaggal burkolja. A burkolatért három évre jótállást vállal s csak a három év múltán bekövetkező vizsgálat és átvétel után kell annak árát kifizetni. A tanács legközelebb dönt e kérdésben s a próba ut készítésére megadja a kívánt engedélyt. A munka és az anyag jósága esetén, tekintettel olcsóságára nagy szerepe van az általános burkolásnál.

— **Névnapi bicskázás.** Tetétlenből jelentik: Ujj Albert és Gulyás József tetétleni legények vasárnap az egyik korcsmában Gábor napi pálinkázás közben összeszólalkoztak, majd verekedni kezdtek, amikor a bicska is előkerült. Hadonázás közben Ujj Albert Gulyás féle szurt, akit oly szerencsétlenül szurt hasba, hogy most haldoklik a debreceni kórházban. Ujj ellen megindult a vizsgálat.

— **Nyilvános köszönet.** Az építő iparostanulók évvizgáin kitüntetett legéremesebbek megjutalmazására az Ipartestület 10. A. G. ur 20. Serly Edé ur 5 és Engel László ékszerész ur 5 koronát voltak szívesek adományozni, melyet a megjutalmazottak nevében hálásan megköszön és nyugtázt Debrecen, 1912. március hó 25. Csurka István igazgató.

— **Az ipartestület közgyűlése elmaradt.** A debreceni ipartestület vasárnapra hirdetett közgyűlése, a tagok alapszabályszerű létszámának hiánya miatt elmaradt és e hó harminc egyedikére, vasárnapra halasztott.

— **A gazdag koldus.** Az egyik rendőrőrszem ma előállította Szabó János 78 éves hajduböszörményi öreg koldust, aki a város területéről tiltott koldulás miatt már régebben ki van tiltva. Két dohányzacskót találtak nála telve egy és kétfülleres pénzdarabokkal, melyeknek összege a 16 koronát is felülhaladta. A rongyokba göngyölt ember bevalotta, hogy már hetek óta izei rendszeresen a városban a koldulást s minden útja szép eredménnyel járt. Lezárták.

— **Bicska és bajonett.** Tamás Ferenc munkás a Monostorpályi-ut 31. sz. alatt levő korcsmában egy ott idogáló bakával összeszólalkozott. Bicskát rántott a bakára, aki meg a bajonettjét huzta elő s azzal alapos sebet ejtett Tamás Ferencen. Beszállították a kózkórházba.

— **Életunt gazda.** Nagy Dániel 60 éves gazdálkodó ma délelőtt Borz-utca 12. számú lakásán életuntagságból felakasztotta magát az ajtófélfára. Még idejekorán észrevették, levágták s a mentők segítségével életre keltették. Most odahaza ápolják. Azt mondja, eleget élt már.

— **Vitriol, az enyves kezű ügynök.** Az ózdi csendőrség távirati megkeresésére a debreceni rendőrség letartóztatta Vitriol Dávid ügynököt, aki Olfner Ottó ózdi szállodajajdonos aranyóráját, láncát, az ezen levő zsuzsuval együtt ellopta. Megmotozásakor több zálogcédulát és két karos gyertyatartót találtak nála. A terhére rótt lopást tagadja, csupán azt ismeri el, hogy a kérdéses időben tényleg Ozdon tartózkodott. A karos tyertya tartók eredetére nézve is nyomoz a rendőrség.

— **Az ausztriai bányászsztrájk.** Északi-Csehország egyes szénbányavidékein a munkások szervezetei elhatározták, hogy hétfőn, e hónap 25-én általános sztrájkba lépnek. A rezolúció, melyet ez alkalommal elfogadtak, kijelenti, hogy az általános sztrájk ellenére a tárgyalások folytatása kívánatos, különösen a bérjavítás kérdésében, melyre nézve számítanak a vállalkozók jóakaratu támogatására. Az általános sztrájkra vonatkozó határozat az aussigi, brüxi, duxi és teplitzi kerületekre vonatkozik. Bruchban csak e hónap 29-ére van tervbe véve az általános sztrájk megkezdése. Ahol a munkaadók már koncessziókat tettek, ott felszólították a munkásokat, hogy csatlakozzanak az általános sztrájkhoz, vagy álljanak munkába.

— **Vita sörös üvegekkel.** Nagy Lajos cigányzenész a rendőrségen feljelentést tett a helybeli „Otthon” kávéház egyik pincére H. F. ellen, aki előbb fiát megsértette, majd mikor ennek védelmére kelt, őt egy sörös üveggel fejbevérgta, hogy orvosi segílyt kellett igénybevennie.

— **Lezuhant munkások.** Hajdudorogról jelentik az ügyészségnek, hogy ott egy ház építkezése körül felállított állványról három munkás lebukott és egy közülök: Nagy Gábor 30 éves munkás súlyosan megsérült. A nyomozással a dorogi elüljáróság, a megsérült ember kihallgatásával a hajdunánási járásbírósa lett megbízva.

— **Egy kis ferbli.** Szombat éjjel a debreceni rendőrség polgári rendőrei egyik kisebb vendéglőben egy jómódu polgárból és kereskedőkből alakult társaságot lepett meg hazárdjáték mellett. Vigan folyt a ferbli, mikor a polgári ruhában levő rendőrök a helységbe értek s a bankot és a kártyákat lefoglalták. A kihágási eljárás a játék szereplői ellen megindult.

— **Gyilkosság az országuton.** Zsibóról jelentik: Szombaton éjjel Páskuc Viktor hegyközi vagyonos földművelőt a Szamosörmező és Turbuca községek határa közötti országuton meggyilkolva találták. Ezüst órája és tarisznyája sehoh sem volt, de 682 korona pénzt, melyet most véletlenül nadrágszembében tartott, a gyilkos nem vitte el. A vizsgálat megejtésére dr. Gáspár Béla zsibói járásbíró, vizsgálóbíró szállott ki; az eddigi nyomozás azonban eredménnyel nem járt. A gyilkosság híre nagyon fölzgatta a környék lakosságát, mert Páskuc egyik legtiszteltebb gazdája volt a környéknek.

— **Halálos játék.** Munkácsról jelentik: Munkácsorszvégen Bulecza György járási számvevő nyolc éves fia az apja revolverével játszott. Közben a revolver elcsúszott és a golyó a kis fiu homlokába fúródott. Mire orvosi segítség érkezett, a kis fiu nagy kínok között meghalt.

— **Apró lopások.** Nagy Sándor kocistól 16 korona értékű harmoniáját lopta el ismeretlen tettes. — Czibere Eszter cseléd egy Csapó-utcai mézárészékben bevásárlásokat eszközölt, mikor valaki mellé lopózott és 20 koronát kézitáskájából kilopott. — Danzinger Lajosné Salétrom-utcai pálinkakaméréséből egy F. L. nevű csavargó 4 rummal telt literes üveget elemelt. Mikor üldözőbe vették forgópisztolyából több lövést tett. A rendőrség mindhárom esetben nyomoz.

— **Kávé helyett marólug.** Fülöp Tivadar 47 éves birtokos ma egy üveget azon hiszemben, hogy abban kávé van, alaposan meghuzott. Azonban marólug volt az üvegben, mely alapos belső sérüléseket okozott a vigyázatlan gazdának. A kórházban ápolják.

— **Keresünk két kisasszonyt,** jó írással, pénztárosi és irodai teendőkre mielőbbi belépésre. Gép- és gyorsírásban jártasak előnyben részesülnek. Sajátkezüleg irt ajánlatokat eddigi működés megjelölésével kérünk Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatalához, Debrecenben, Kossuth-u.

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy az osztálysorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyert: 22513.
5000 koronát nyertek: 53460 60098.
2000 koronát nyertek: 8602 34879 35765
35770 39284 39700 39951 42841 43482 45973
49396 55406 61391 62953 66241 71173 80293
82520 84200 86703 87492 89972.
1000 koronát nyertek: 209 3327 3806
7688 10090 10828 10947 12134 12507 13008
15619 33252 37051 43981 45428 522714 57651
61101 66540 67265 71943 86880 89318 89791
94919 95641 104545 105000 105684 108979
109500.

Azonkívül kihuztak 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő huzás holnap lesz.

A SCOTT-féle Emulsió

a gyenge csontképződés előmozdításához és a fogkepzéshez szükséges erősítő anyagokat, tökéletes könnyen emészthető formában tartalmazza. Ez a magyarázata a Scott-féle Emulsió nagy elterjedésének orvosi körökben, különösen oly

gyermekbetegségek

A Scott-féle eljárás védjegyét a halászt kérik figyelembe venni.

eseteiben, mikor a gyenge csontalkat tartós erősítéséről van szó. A gyermekek a kitűnő ízű Scott-féle Emulsió-t különös előszere-ttel veszik, könnyen megemésztik, s lábacskaik szépek, egyenesek lesznek tőle.

Bevásárlásnál kifejezetten Scott-féle Emulsió-t kérjünk. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia

egy a jóság, mint hatás tekintetében. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Minden gyógytárban kapható.

— **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovasára és a vevők kárára lehetséges.

— **Modern lakások és üzlethelyiségek.** Piac-utca 34. szám alatt a város legforgalmasabb és legjobb helyén a főposta mellett épülő új három emeletes modern bérházban kiadók. Az összes lakások a legnagyobb kényelemmel, fürdőszobával, központi fűtéssel, külön hideg és meleg vízvezetékekkel személy és teher felvonóval, porszívóval, villanyvilágítással és a konyhák külön gáz recheaud főző készülékkel vannak ellátva. Értekezhetni Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-utca 11. Telefon 54.

— **Női divatkelmek** kosztümökre, tavaszi és divatos doublekelmek, sima angol szövetek, gyapju grenadinok, szint játszó selyem Marquisette, divatos ajouros zsinór di-szek, rojtok, csipkék, napernyők és entous cas ernyők nagy választékban kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— **Costümök** divatos színekben angol kelmékből finom kiállítás, selyem béléssel 45 korona Halmágyi divatházában.

Menyasszonyi selyem métere K. 1 85-től minden színben. — Bérmentve és már elvámolv a házhoz szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk. Selyemgyár Henneberg Zürich.

Éjjeli kifutó fiu felvétetik a kiadóhivatalban.

Művészek rajzai után készült **Hálószobák, Ebédlők, Uri szobák, Szalonok,** minden társadalmi osztály részére.

Különlegesség a butoriparban: **virágos gyökér Tuja.**

Jellemző sajátosságai:

Harmonikus összehatás, Mély tűzd színek, Idővel növekvő színelalakulás.

Előjegyzéseket csak a termelés arányában fogad el a **Debreceni**

Butorkészítő Asztalosok Árucaarnok Szövetkeze

mint az Országos Központi Hírelszövetkezet tagja **Hunyadi-u. 17/1°. sz.** Demetrovics-palota. Szabad megtekintés vétel kényszer nélkül. Központunk kezelése alatt lévő Tolnai gyártmányú szőnyegek dus választékban kaphatók. — **Telefon 968.**

Kifájtatva a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Vannak fájdalmai? Rheuma, csasz, főszvény szaggatása?

Ezen fájdalmak ellen legbiztosabb háziszer a híres

Király-Balzsam!

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

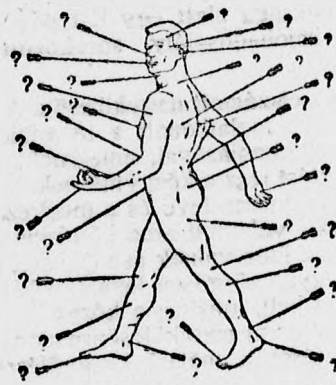
Fog- és fejfájást 5 peroz alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a felteafái és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszertárában Kossuth-utca 8. színház mellett

Dr. Kun Miklós

ügyvédi irodáját **Piacz-u. 58. szám alatt** (Iparbank III-ik lépcső, I-ső emelet) megnyitotta.

Vannak fájdalmai?

I. A Feller-féle Elsafluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít csúzi, köszvényi, ideggyengeséget, oldalszurást, zsábat, benuást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsafluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyssikerrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg „Feller” nevet viseli. 12 kis vagy 6 dupla vagy 2 speciális üveg bérmentve 5 korona.

II. Továbbá tudomására óhajtuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görcs, étvágytalanság, veseség, hányási inger, rosszszullét, felbőfős, puffadtság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarak ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsapilulákat 6 doboz bérmentve 4 korona uvakodjunk azonban utánzatoktól és címezzünk minden rendelést pontosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznek, Stubica, Centrale 130. sz. (Zágrábmegye.)

NYILTTÉR.

Fog-Krém **KALODONT** Szájviz

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	870
Osztrák hitel	654
4 százalékos koronajármű	40 05
Allamvasút	741
Jelzálogbank	492
Rimánurányi	729 60
Salgótarjáni	748
Közút vasút	787

Irányszat:

Magánleszámtólási kamatláb:
Bécs 4 1/2%, Berlin 4 1/2% London 3 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

Svarek E. (Száraz és König) debr. bizományos távirati jelentése

Rosa októberre	19 53
ápriliára	11 20
májusra	11 20
Rosa ápriliára	9 61
Zab októberre	8 43
ápriliára	9 44
Tengeri májusra	8 61
Tengeri 1912. év júli	8 59

Irányszat: Készárú 5 olcsóbb.

Helyiértékpapírok magán árfolyama.

Névért.	Össz. talék	1911. szelvényekkel	Kor.
500	50	Debreceni Első Tktár	96
200	20	Alföldi Tktár	375
500	44	Ipar és Keresk. bank	100
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	16	Debreceni Hitelbank	260
400	56	Általános Forgalmi Bank	—
200	12	Bankgyűlölet	—
200	30	Istvánmalom	730
200	16	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és Keresked.	—
200	10	Debreceni Gőztelvény	290

PÜSPÖKI BIRTOK BÉRLETI PARCELLÁZÁSA.

A nagyváradi római katolikus püspökség nagykiterjedésű birtokaiból mintegy 13,000 kat. holdat bocsátja a jövő évtől kezdve — a Magyar Földhitelintézet Országos Szövetsége, illetve az altruisztikus bank közbenjöttével — a birtok közelében eső községek lakosai között bérbeadás végett parcellázás alá. A nevezett bank kiküldöttje: R u s z Hermann osztályfőnök a múlt napokban járta végig az érdekelt 20 községet Biharvármegyében, hogy a bank által már bérbe vett földek haszonbéri árát s a bérlet feltételeit az illető lakosokkal tudassa.

A bérlet 6 évre fog szólni 36, 40 és 42 koronájával katasztrális holdankint, egy-egy évre. — Ezen bérösszeg azonban csak Sárretudvarira vonatkozik, hol a püspöki földek legjava fekszik. Bérleti parcellázás alá esik ezen községben 2100 katasztrális hold. A lakosság ezeket a közelében eső földeket már mind előjegyezte, de bérbevenne még kétszer annyit is, dacára annak, hogy az előbbi évek bérösszege nem tett ki félannyit sem, mint a jelenlegi.

Negyven éves óhaja teljesült ez által Sárretudvarinak, amit a jelenlegi főjegyző és községi főbíró fáradságot nem ismerve, ajtóról-ajtóra kopogtatva, tudtak végre kikeríteni. Sajnos, hogy mindez csak a fentvezetett bank közbenjöttével volt lehetséges, ami a bérösszeget, dacára, hogy a bank állami támogatás mellett egyedül csak a szoros költségeinek megtérítésére és nem nyereszkezésre dolgozik — mégis jelentékenyen emelte.

A bérlet több gazdasági feltétele között érdekes a következő feltétel, melyet egyenesen a püspökség kötött ki: „A vallás, a magyar állam tulajdon intézménye, a fennálló társadalmi rend, osztály, magyarság vagy az egyházi hatóság elleni izgatás vagy ily cselekménybeni résztvevés a bérbeadónak jogot ad a bérlet kártérítési kötelezettség mellett, a bérlet azonnali elvonására“.

A Debreceni Első új vezetősége. — A „Debreceni Első Takarékpénztár“ vezetősége a közeli napokban tartotta szervezkedő igazgatósági ülését, amelyen a Pesti Hazai Első Takarékpénztár, — mint a Debreceni Első Takarékpénztár egyik nagyrésztvényese és üzletbarátja — Fabiny Franc dr. és Erney Károly kiküldöttjei is részt vettek. A városunk előkelő társadalmi állású férfiainak sorából összeállított 16 tagú választmányt Zádor Lajos intézte elnök meleg szavakban üdvözölte és a vezetőség új tagjainak bemutatása. Ezután az igazgatóság megalakult. Elnökké egyhangu-

lag Zádor Lajos kir. tanácsos, alelnökké Kardos László és Komlóssy Dezső választottak meg, akik ezen megtisztelő bizalmi állásokat szíves készséggel elfogadták. Az üzleti ügyek naponkénti gyors ellátására alakított intéző bizottság elnökévé szintén Zádor Lajos választott meg, tagjaiul pedig Erney Károly, Kernhoffer József, Nagy Lajos dr. és Szent-Királyi Tivadar s hivatalból tagja Tüdő János dr. jogtanácsos, igazgatósági tag. Zádor Lajos elnök, aki ismételt legnagyobbsajnálattal kijelentette, hogy a vezérigazgatói teendők további ellátására, változott körülményeinél fogva, nem vállalkozhatik, az igazgatóság bizalmát hálás szavakkal köszönte meg, és ígérte, hogy mint igazgatósági és intéző bizottsági elnök, az intézet érdekeit mindig szíven fogja viselni. Végül a vezérigazgatói teendők ellátásául ideiglenesen megbízott Verzár Kálmán azon nyilatkozatai hangzottak el, hogy a fontos állás betöltésére örömmel vállalkozik, akiktüntető bizalmat köszöni s a Debreceni Első Takarékpénztár jövőbeni fejlesztő munkájához, a melyben 16 tagú igazgatóság és 8 tagú felügyelőbizottság vesz részt, minden tehetséget és munkaképességének legjobb értékét becsátja az intézet szolgálatába.

Uj táviró- és telefon-hivatal Debrecenben. A nagyváradi posta- és táviró-igazgatóság a következő átiratot intézte Debrecen város közigazgatási bizottságához: Hivatkozással folyó évi január hó 5-én 1260/1911. kb. sz. átiratára, értesitem a tekintetes közigazgatási bizottságot, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ólméltósága — felterjesztésemre — a Miklós-utca 44. szám alatt elhelyezett 7. számú postahivatalnak táviróval és nyilvános távbeszélő állomással való felszerelését engedélyezte. Nagyvárad, 1912. február 23. S i k e t, s. k., m. kir. posta táv. igazgató.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Somossy László dr. kataszteri helyszínelési becslobiztosi gyakornokot a Debrecenben állomásozó V. számú kataszteri helyszínelési felügyelőségénél, jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és kataszteri helyszínelési becslobiztossá nevezte ki.

Fuvarlevélfelülvizsgáló iroda Debrecenben. Debrecen és az egész Alföld kereskedelmére nagyjelentőségű és valóban hézagpótló vállalatot létesít a napokban Krausz Lázár. Kereskedőink eddig budapesti és más távoli cégekre voltak kénytelenek bízni a fuvardíjknál és szállítási határidőknél mutatókozó különbözetei reklamátlását, ami egyrészt nehézkes eljárás volt, másrészt pedig az eredménye is bizonytalan. Most azonban Debrecenben lesz ilyen iroda és Krausz Lázár szakképzettsége különösen garanciát nyújt arra, hogy eme vállalat csakugyan üdvös lesz a helyi kereskedelemre.

Ingatlanok forgalma. Kiss János és neje Kovács Julianna veszi Szabó József és neje Diószegi Juliannától Nyilas-telepi Nagy József-utca 14. sz. házat 6700 koronáért.

Bőr József és neje Bőr Sára veszi Kovács Péter és neje Erdei Sárától 10 hold 1054 négyszögöl ondódi szántóföldet 38000 koronáért.

Gazdák Sütődéje R. T. veszi Alföldi Mihály és neje Szűk Rózától 735 négyszögöl vénkerti szőlőt 36750 koronáért.

Balogh István és Kecskés István veszi Ormós András és neje Szabó Juliannától 349.8 négyszögöl területű házat 11550 koronáért.

Ij. Tamás Ferenc veszi Muszter László és neje Lesinczki Juliannától Kut-utca 92. sz. házat 18300 koronáért.

Hol és mikor készül el legjobban a kereskedő vezető állásokra? Felvilágosítás ingyen a programírást által. **Friedr. Meszler** az ezelőtti kereskedelmi Akadémia tulajdonosa, Lipcse.

Próbálja meg

és készítesse férfiruháit a legerősebb árakon kizárólag

Sugár Samu férfiszabónál

Hatvan-utca 18. szám alatt, hol is kitérő ízlés szerinti megválogatott és állandóan raktáron tartott honi és angol gyártmányú szövetekből lesznek előállítva.

Házhelyek

a Kaszás-telep Fancsovics-utcán, a vámospércsi-ut közvetlen közelében igen előnyös feltételek mellett eladó. A föld vályogvetésre alkalmas. Homok a helyszínen ingyen áll a telekvevők rendelkezésére.

Vevők a **Jelzálog és Hitelbanknál** (Piacz-u. 30., földszint) jelentkezhetnek, hol a telkekre és esetleg az építkezésre megfelelő kölcsönt is kaphatnak.

A mesterdalmok

Cipóm szép és tökéletes, Benne jární élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt' van

PALMA kaucsuksarok.

a legjobb folyékony fémfeszítő.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomoreseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, asontal minden szó 6 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Választásnál tessék a választástól tájékoztatni.

Levelezés.

Férjhez menni óhajt 26 éves kath. árva 180,000 K vagyonnal, 38 éves francia k. a. 100,000 K vagyonnal, 22 éves csinos török hölgy 100,000 K vagyonnal, valamint még sok száz vagyonos özvegy és hajadon. Komoly ajánlkozónak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad **Schlesinger, Berlin 18.**

Jobbmódu 52 éves r. kath. fűszerüzletlajdonos keres polgári családból való 40-50 éves tisztességes, jólelkű nőt, mivel házasságra lépne. Czim a kiadóban.

Fiatal barna, uri leány intim barátságot kötne vagyonos uri emberrel választ e lap kiadóhivatalába „Csak a ma a miénk” jeligére.

„Csak a ma a miénk” jeligére levelek vannak a kiadóban.

Betöltendő.

Gyári munkásányok azonnal felvételnek Teleki-utca 100.

Kifutó fiu azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Czimirást, másolást elvállal szép írásu fiatal ember. Czim a kiadóban.

Egy jó nevelésű, lehetőleg 4 középiskolai osztályt végzett, legalább 14 éves, egészséges fiu tanulól felvétetik egy nagy fejlődésben levő műiparágnál. Cim a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Hatvan-utca 61. szám alatt ujonnan épült szálloda, kávéház, sörcsarnok, táncz- és étterem nagy udvarral, modern komforttal berendezve, a Csokonai-utczára 2 átnyíló bolthelyiséggel együtt azonnal **kiadó** vagy **eladó** előnyös feltételek mellett. Értekezhetni **Emeric Arnold** tulajdonosnál.

Kétszersült eredeti karlsbadi nagy csomag 70 fillér. Kis csomag 35 fillér **Deutsch Lajos** fűszerüzletében **Piac-utca 38.**

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi- fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel **Kaiser Salamon. Telefon 685.**

A tavaszi ültetési idény alkalmából mindenféle nemes faj gyümölcsfák s nagymennyiségű közönséges és díszfenyők eladó. Árjegyzéket kívánatra küld az Irinyi kertészet, Iriny, u. p. Portelek. (Szatmármegye.)

Delevaré sima vessző fajtisztán eladó. Garrai-utca 20. sz. alatt, reggel 7-től 9 óráig.

Eladó többféle jókarban levő butor Péterfia 14. szám alatt.

Dus gyökérzetű, porhajás szőlővessző különféle fajokban ezerszámmal eladó **Poroszlai László** bocskaykerti szőlőtelepéről. Cim: Poroszlai László, Debreczen, Alföldi Takarékpénztár.

Eladó Csapó-utcai piacon 280 négyszögletes ház két üzlettel, három lakosztályal, kerttel.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusi Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Hiány nincs, mert cipőt, férfi öltönyt, kabátokat, női felöltőt, szőnyeget, női szöveteket, téli kendőket heti és havi részletekre kaphat **Weisz és Princz** részletteruházában **Csapó-utca 27.**

Eladó több alig használt bordó plüss draperia, karnissal együtt, ugyan ott egy falibédülő óra eladó. Megtekinthető 11-12 óra között. **Piac-u. 42. sz. I. em. hátul.**

Jókarban levő vaskönyha elköltözés miatt olcsón eladó **Darabos-u. 48.**

Lakás.

Kiadó modern uri lakás. Négy szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, villanyvilágítással és mellékhelyiségekkel május elsejétől kiadó. Értekezhetni **Fisch Testvérek** üzletében, a Hungárával szemben.

Iparosoknak kiadó egy nagy műhely **Piacz-u. 47. sz. alatt.**

Kiadó modern három szobás utcai lakás a Piaczón, fürdőszobával garson lakásnak vagy irodának. Czim a kiadóban.

Kiadó jó forgalmu bormérés négy utcára nyíló sarokháznál és egy mészárszék. Gólya-u. 1. szám.

Különléle.

Van szerencsém értesíteni, hogy **Rákay** ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel **Zeke László** cipőfelsőrész készítő **Csapó-u. 13.**

Weisz Ferencz gépüzemre berendezett asztalos műhelye **József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.**

Kosárlonoda, gyermekocsi raktár **Kossuth-utca 25. Javításokat** készítünk.

Hölgyeim! Felhívom figyelmüket a (rég ismert) **biztos és ártalmatlan Matild-szépítőszerekre.** Szepítő, májfolt, minden bőrruhtitító, nem jön elő s ha van, elmúlik, használatuk által. **Matild-arczfenőcs, Matild-crém, Matild-szappan.** Főraktár **Mihalovits Jenő** gyógyszerüzletében és **Jósa és Jónánál.**

Sörtéstárió gazdák figyelem! **András** napi árpát evő malacoknál már kezdeni kell adni az országos hírű **Kun-féle sertésport,** mert aki ezt adja disznójának, az a legveszesebb időben sem hullhat el, mert, hogy ez nem üres reklám, **a vérzben elhullottak arát 20%-on felül megfizetem,** ha orbáncz ellen oltattak s e porral lettek kezelve tavasztól decemberig. Főraktár **Mihalovits Jenő** gyógyszerüzletében és **Jósa és Jónánál.**

Bolthelyiséget

kisebb üzletnek, lakással (két szobát konyhát) keresek május 1-jére bármely jóforgalmu utcában. Utcasarok előnyben részesül. Ajánlatokat ármegjelöléssel a kiadóhivatalba tessék intézni.

A Néptakarékpénztár m. sz.

Debreczen, Piacz-utca 75. szám.

felhívja az iparosok, vasutasok, munkások figyelmét arra, hogy a **vámospércsi-ut menten** levő **Czeglédy-telepen** 180 négyszögletes parcellák, **a létai-uton** 150 négyszögletes parcellák, **a máv. gépjáratóműhely mellett, az Onosal-utcán** 180 négyszögletes parcellák

ház helyeknek

kedvező heti befizetések ellenében eladók.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgaránt stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Országai választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árúban.

Kiadó májustól

Csapó-utca 34. számú egész ház, bérlő ezéljainak megfelelőleg átalakítva, jelenleg **Lókody** vendéglője van benne.

Értekezhetni **Deutsch Lajos** fűszerüzletében, **Piacz-u. 38.**

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a hírneves tanárok által kipróbált

„NEOSAN“-tablettákat

használja, mely úgy férfi, mint női gyengeségnél páratlan. Törvényesen védve és szabadalmazva. Egy doboz, mely 20 szemet tartalmaz 4 K 50 fill. Postán szétküldi titoktartás mellett utánvétellel: a főraktár Magyarország és Ausztria részére:

Szent Hermina gyógyszerüzlet
Budapest, VII., Thököly-ut 28. Depot 115.

393-1912. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Derecskei Népbank r. t. végrehajthatónak, **Grász Jakab** és neje **Léhner Malvin** derecskei lakosok elleni végrehajtási ügyében 400 kor. tőke, ennek 1911. évi július hó 20. napjától járó 8% kamatai, 55 kor. 20 fillér már megállapított per és végrehajtási és az árveréséért jelenleg 22 kor. 30 fillérben megállapított, valamint a még felmerülendő költségekből álló követelése kielégítése czéljából a derecskei kir. jbiróság területén levő, a derecskei 3677. sz. betétben A 1-2. sor. 670. 671. hrsz. a. felvett házas beltelekre 3790 koronában megállapított kikáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén s annak foganatosítására határidőül az **1912. évi április hó 16-ik napjának d. e. 9 óráját** e bíróság árverési termébe kitzte.

Kikiáltási ár a becsár 3790 korona, azonban az árverésre kített ingatlan a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$, (kétharmad) részen alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a, vagyis 370 kor. összeg.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál ugy Derecske község előjáróságánál tekintethők meg.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Derecskén, 1912 január hó 27-én.

Fürt s. k. kir. járásbíró.

dalig kerek a helyere
fegyverrel!

1912. március 27.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

11

Megérkeztek

SZALMAKALAPOK

MŰVIRÁGOK

legolcsóbban, legújabb divat szerint csakis
SCHWARZ M. L.
férfi és nődivat üzletében, a Miklós-utcával szemben.

HŰTŐHÁZAK
MOLY KÁR ELLEN

Téli kabátot, minden ruhaneműt, szőnyeget.

Mindent elvállalunk nyári megőrzésre!
Műjég-gyár R. T., Erzsébet-ut 29.

ANIMAL-BOROLIN

háziállatok részére.

Külső használatra, bédörzölésre, hűlésből származó bajok esetén. Igen jól használható száj- és körömfájás alkalmával mint fertőtlenítő szer, eszenkívül baromfidipteris esetén is.

Az ár használati utasítással üvegenként 1 K 50 fillér.
Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogeriáiban.

Viszontelárusítók keresetnek — Kérjen ingyen használati utasítást. — Próbátüveg állatorvosoknak ingyen.
A Központi BOROLIN-Főraktár Budapest, II., Margit-rakpart 48. szám.

Debreczenben kapható: Batáry Imre, Harsányi Lajos, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő és Steiner Manó gyógysertárában, „Központi” Drogeriában, Balogh M. J., Deutsch Lajos, Mayer Jenő és Béla kereskedőknél és Nagy András kezyü- és sérvkötő-gyárában.

Kiadó üzlethelyiségek.

Simonffy utca 13. szám alatt épülő teljesen modern új házban május 1-re kiadó **három üzlethelyiség elegáns portallal ellátva raktárnak használható aszfaltozott pincével.**

Értekezni lehet a tulajdonossal, Egyház-tér 11., emelet, délután 1—2 között. Telefon 450. sz.

Április 1-től október 1-ig

a Piacz-utcán egy 3 szobás utcai lakás fürdőszobával és hozzátartozékaival együtt elutazás miatt

olcsón kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-tégla

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Villamos favágó, porszívó és parkettfényező részvénytársaság.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

villamos favágó, porszívó és parkettfényező gépeinket már üzembe helyeztük és rendeléseket **Dzák Ferencz-utca 19. számú** irodánkban, telefon 967. veszünk fel további intézkedésig.

Nagyszámu előjegyzésekre való tekintettel, kérjük a rendelők közönséget, hogy b. megrendeléseit előjegyzésbe vétetni sziveskedjék.

Áraink 1 öl fának fűrészelése, aprítása és berakása a következő: 3 darabra vágva **5 korona**, 4 darabra vágva **6 korona** és 5 darabra vágva **7 korona**. Öt ölön felül a fenti árakból 10% engedményt, csupán fűrészelésnél pedig 20% engedményt nyújtunk.

Egy métermázsza dorong és berakása **32 fillér**, vargafa **36 fillér**. Gépeink házhoz mennek.

Minden felvilágosítással készséggel szolgál a

Villamos Favágó, Porszívó és Parkettfényező Részvénytársaság igazgatósága.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3.

A kézi és szénasavas ásványvízek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ. nál Debreczenben.

Friss Sándor

fűszer-, kávé- és csemegekereskedése
Debreczen, Piacz-u. 83. szám.

Telefon 987.

Telefon 987.

:-: Tanuló felvétetik. :-:

NAGY OCCASIO!!

különleges csillárookban,

különféle finom régi és új **URI SZOBA** berendezés, perzsaszőnyegek, eredeti olajfestmények, bronzárak (égőtestekkel), **REZBUTOR**, ugyszintén többféle dísz-tárgyak, továbbá kávésnak, cukrásznak jó karban levő khinai ezüst kávé és tea kanál, gyufatartó és stb.
:-: felszerelések — mint :-:

alkalmi áruk

a legelőnyösebben beszerezhetők:
Budapest, Andrássy-ut 35. I. emelet.
Viszontelárusítóknak árkedvezmény.
Telefon 31-04.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Szőchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Kibérlés miatt olcsó árak.

Üzlethelyiségünket, melyet 11 év óta bírunk — kibérelték, miért is a raktárunkon levő legújabb divatu bel- és külföldi gyártmány

posztókat,

valamint gyapjuszöveteket igen olcsón bocsátjuk kicsinyben is a n. é. közönség rendelkezésére.

Női costum szövetek nagy választékban és különösen tavaszi cikkekben kedvező alkalom nyílik most előnyös bevásárlásra.

Tisztelettel

Domán és Kurz

Debreczen, Kossuth-u. 3.

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz

a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető

ZSÁTKÓ JENŐ

fűszer kereskedőnél
Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

összes ügykezelését

a Piac- és Kossuth-utca sarkán épült új palotájába helyezte át.

Bejárat

a Piac-utcai részen.

Igaza van

asszonyom, hogy az

Orosházi

védjegyű

kenyér

a legjobb ízű kenyér és e

mélkül

mióta megízleltem

ebédelni

tényleg

nem tudok.

Készül az

Első Debreceni Kenyérgyár

Részvénytársaságánál

Széchenyi-u. 49. — Telefon 793.

Kapható a Simonffy-utca 2. szám alatti főüzletben, valamint minden jobb fűszerkereskedésben.

Függőnyt

•• a legszebben ••
•• a leggyorsabban ••
és a leoszoldabb árban
tisztít

Hrabéczy első debreczeni gőzmosó, vegytisztító ruhamosó r.-t.

Debreczen. — Telefon 393.

Gyár és főüzlet Széchenyi 42.

Fióküzlet: Csapó-utca 30.
Matvan-utca 15.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOR kevesebb a gond,
II-SZOR kevesebb a munka,
III-SZOR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi fűledéke nincs! Szemtelen elimező nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett Rézkénport és bordói port is. Kérjen ingyen és bérmentes leírást a **FORHIN**-gyártól, Budapest VI., Váci-út 93.

Ötezer korona

egy új lakóház 300 négyszögöl telekkel, kerítéssel és minden szükséges melléképülettel ellátva. Huszonhat épület van készen, melyből 8 darab már elkelt, van még 18, ezekből bármelyik azonnal átvehető. E házak a nagyállomáshoz a légszuszogógyár, lópatkógyár és a koporsógyárhoz gyalog 20 percnyire vannak. — Bővebb felvilágosítást nyújt **Nyilas István** pénzügyi tisztviselő **Piac-utca 21.**

Hirdetmény.

A Debreczeni Kereskedelmi Részvénytársaság t. részvényeseit értesítjük, hogy a Debreczeni Független Ujság március 23-i számában megjelent hirdetményben kitűzött közgyűlés közbejött akadályok miatt nem tartható meg, s így az 1912 március hó 31-ére egybehívott VI. évi rendes közgyűlés nem ezen a napon, hanem egy később megállapítandó napon fog megtartatni, melyre vonatkozólag egy újabb meghívó fog kibocsáttatni.

Az igazgatóság.

Kunsertés pora

(Gyűszű)

Próbálja meg! — 20 perccel megússza a vést.

Disznója mindig egészséges, ellentálló lesz.

Non plus ultra.

Már az András napi malaczoknak kezdeni kell adni, hogy a tavaszi s nyári betegségek el ne vigyék.

Ajánló információt ad: Nagy Lajos, Gombos, Kuczik, Gyarmati üvegkereskedő, Némethy L. stb. részben nagyhizláló urak Debreczenben. Szádeczky László urad. intéz. ur Boczonád (Héves m.) gróf Zichy Géza teléleni, Gosztonyi Kálmán Pa Alatkai, gróf Bánffy Dénes Sznyagfalusi, Mihalovits theszovádi Pálfiy Dénes takcsafalvi, Csapó István Pa Istvánfalvi (u. p. Földes) Balogh Tihamer Szentkozmai, (up. Ber-ujfalvi) Elek Dező Demecseri, gróf. Degentfeld József, Csomaköz, Homokitág, Pelei Ugron Akos, Ugron Zoltán, fiatalfalvi stb. uradalmi. Nagymélt. és tiszteletű Dr. Balthazár Lezsó püspök ur Debreczen, Nt. Rácz Lajos ref. lelkész ur Micske, főtiszt. Lovischek Mihály Karász, J. Szűcs László ref. lelkész Csátár, Pospiss Géza föld. ur Pa Kettős (u. p. Mező-Sás) s Békés vmegyének majdnem minden nagy és kisbirtokosa.

Számtalan elismerő levél!

Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Tóth Béla utóda Kubek gyógyszerésznél (Tiszapalota) és Jóna Jóna drogeriájában. 1 do oz 2 korona.
Figyelmeztetés: Ne tessék ezt holmi vásári portékával összetéveszteni, bár nem állítom, hogy ezzel a sertésvész problémája meg van oldva, de a hiedetett svindlik közt, egyedül bír komoly gyógyértékkel mit aránylag kis hirdetéssel elért elterjedtsége bizonyít legjobban,